18. Bb. 240

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

K.K. HOFBIBLIOTHEK
ÖSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

78.Bb.240

76. 116 240.

Ivana Tàrnskoga

PIESME.

U ZAGREBU.

TISKOM K. P. ILIR. NAR. TISKARNE DRA. LJUDEVITA GAJA.

1842.

M

PODN

KRAJN

VATS

VRIEDNOMU DOMORODCU
i
svomu mnogo cienjenomu
PRIATELJU
GOSPODINU
MOJZII BALTIĆU,
PODNAMIESTNIKU KOD UPRAVITELJSTVA C. K. VOJNIČKE
KRAJNE U 2. BANOVAČKOJ REGIMENTI, SUČLANU HÀRVATSKO-SLAVONSKOGA GOSPODARSKOGA DRUŽTVA,
KAO UNAPRIEDITELJU SVEGA DOBROGA

u znak štovanja

posvetjuje

Piesnik.

KAISERLICHE KOENIGLICHE · HOFBIBLIOTHEK · WIEN

KAZALO.

Vlastiti proizvodi.

Strana.

Vila ilirska 3
Na majke grobu 5
Ponovljen zaviet 6
Prosviećenje 7
U smårt jednog součenika 11
Caru Ferdinandu 13
Izgubljena sloboda 16
Ona 18
Njoj 20
Opet nešto njoj 21

Strana.

Tko je ta Ona 23
Kako joj je ime 25
Evo sade 27
Pretvor 32
Sanka 35
Mini 37
Smilje i kovilje 38
Dubrovniku 41
Piesan brodarska 43
Piesnička igra 45
Ako Bog da 49
Sinak majci 51
Čudan običaj 53
Lisica i gavran 55
Sniženi promemoria 56
Eleonori Antunovnoj 58
Oj 60
Bratji Ilirom 62
G. baronu K. (u spomenik) 66
Pozdrav čitajućim (na jednoj zidini) 67
Piesniku od sievera (u spomenik) 68

Strana.

Jednom priatelju u neobično velik spomenik . . 69
Jednoj šibeničanki 73
Zagonetke razne vàrsti 75

Prevodi.

Milica 83
Prognanik 87
Uzdisaj 90
U daljinu 91
Razgovor 93
Rusò 94
Zli vladari 95
Odreknutje 100
Mignon (štij Minjon) 105
Izrieke konfucieve 106
Čest ženah 108

Strana.

Rukavica 113
Poručanstvo 117
Piesan od zvona 123
Zlomak iz Göteovog Fausta 141

◆

Vlastiti Proizvodi.

Vila ilirska.

Silno, kriepko, kô je trieba bilo,
Podignù se naška vila s nova,
Ilirsko se ’e nebo zažarilo,
  glej brate! eto doba nova,
Stare naše ugašujuć vaje,
S novom zorom u nas sad nastaje.

Velika je, slavna, plemenita
Svàrha vile, koju stići ima,
Al i od svog sveštenika pita,
Da čist bude, plemenit pred svima.
Neumietnik man kod nje dangubi...
O znade se, — rad sebe ju ljubi!

Sve, što ’e *liepo, dobro, istinito*,
Što ’e *uzmožno, junačko* i *vriedno*,
To u krasno odielo uvito

Ona žudi kazat ti zajedno:
U krieposti hram te upeljiva,
A mat sina kriepostnog dobiva.

Momče mlado za ručicu hvata,
Za odkrit mu roda svog svetinje,
Sad mu kaže broj kàrvavih ràta':
A mlad Ilir kano more sinje
U svom jadu već se pieni, skače,
Sàrnut žudi medj dušmanske mače.

Nu mu ona sada puna polja,
Umietnostih cienu napomene,
Mir u slavi, i — sad eto bolja
Duše stran se u njem javljat krene,
I mir cieni kàrvne motreć boje;
Mirom broji — *Zrinoviće* svoje.

A sad k svemu pridà mu načelo:
»*Rod svoj ljubi!*« i krieposti eto,
Čista sàrca, eto mirno čelo,
I življenje na tom svietu sveto.
A Ilirče tu se klekne doli:
Za sréću se doma *Višnjem* moli.

Jest, jest tako, čujte me svietovi!
Ova iskra, i — ljudi su bolji;

I u sàrcu božji plamen ovi,
Pa sve bit će po Stvorčevoj volji.
To, — pa nejma propada naróda';
To, — pa domu bit će srietnia sgoda.

Umietnosti tako ćedu cvasti,
Tako će ti, domovino mila,
Broj od dobrih naskoro narasti,
I skoro će, Bog daj, naška vila
Slavi svojoj vienac plesti novi
U ilirskih Talie hramovi'.

Na Majke grobu.

Ovdi dakle kosti Tvoje ležé?
Ovdi Majko? — Pa ti nam oteta?!
Zar baš mora sudba otog svieta,
Da nam tako sàrca pára i reže?

Pa za vieke smàrt Te ovdi veže?
O sila joj bila viek prokleta!....
Nu.. rieč ota vàrh.. pepela sveta?!...
Nemoj mladče! jad ti pársa steže,

Jad... pravedan — ali ćù li blagu
Majke sienu, što ti evo veli:

»Neplač momče! nego novu snagu
Ovdi traži! — Suncu se veseli,
Koe će skoro — kad srušite zlobu —
Na mome vam prosinuti grobu!»

Ponovljen zaviet.

(Jednome priatelju.)

Oj ilirsku pruži simo,
Pruži pobre ruku od muža
Da naš zaviet ponovimo,
Da brat brata oboruža:

Nam što naše bi odavna,
Našķi jezik — našķa prava,
I za starih diela slavna
Oteta nam stara slava!

Prosviećenje domu — rodu,
To nam pàrva medj svàrhami!!
Ja dobrom se nâdam plodu,
Tko će, kaži, tko prot nami?

Prosviećenje.

I.

O veliki neba daru,
Da mi te je spievat tako,
Da, koji te ružno taru,
I u putu priečé opako:

Kano k ćaćku sin razmetni;
Kano k majci čedo milo
Tvoje ćuteć zràke srietní,
Bàrže u tvoje podju krilo!

Jaoh! kako je čoviek biedan
Prosviećenju koi se uklanja:
Sám sviedoči da 'e nevriedan
Bit dielnikom višjeg zvanja.

Gle, kak tašti neznalica
Blago svietlo sám si hara,

I od istine dalek lica
U ponórah dnu tumara.

Tu u primier biedna càrva
U prahu se svija, plazi —
A za ništar tam se hàrva,
Čoviečanstvo nogom gazi;

Tu nevinost bije ružno,
A slobodu tare tamo;
Tu si blago spravlja kužno,
Tam sirote muči samo.

Bog mu 'e tàrbuh, njem se klanja,
Za njeg nikad nejma dosti;
Tak žàrtvuje tielu imanja
I robom je pùtenosti.

Za druge se ništ nehaje,
Ostò, propó tko, nemari,
Sam' da dobro njemu traje
I tu 'e gotov, da sve skvari.

Ništ mu 'e seka, mat ljubezna,
Ništa bratac, ćako mili,
Ni o domu ništa nezna,
Kad za blagom kakvim cvili.

Kaž'te, nije l' taj nevriedan,
Da ga zemlja nosi càrna,
Da je pod njim stvor ijedan,
Da od olovna pàne zàrna?!

II.

Al opisat tko će onoga,
Koi k višjemu vaviek teži,
Koi ka svàrsi zvanja svoga
Sa svom moćju prinadleži?

Neprèzire tak preprieka'
Brodar sinje koleć more,
Kad najbolji uspieh čeka,
Kano ovaj jezdeć gore!

Jezdeć gore u višnje kruge,
Kud se mužu ić pristoji —
Robske màrzi gdi veruge,
A slobodu svuda goji.

Tu pripravlja drugim slàsti
Ogorčajuć sat si mnogi,

A tam gizdo tȁre strasti;
Sȁm je sebi uviek strogi!

Znade on, pobre, da svi ljudi
Jedno u svietu pravo imadu,
Da svak jednak jeste tudi,
Bio u selu il u gradu.

Šta mu 'e prestol zmožna carstva?
Il će izdat rod za zlato?
Gle! prezire gosudarstva,
Biser, zlato, kano blato!!

Ni 'e nagrada njegva svȁrha,
Kada služi domu íl rodu!
On s najvišjeg srieće vȁrha
Pripravan je na nezgodu!

Kao lav, kad ga tko uvrazi,
Traži svoga protivnika,
Kolje g', draplje, u prah gazi,
Dok i kakva 'e od njeg slíka:

Tak kad pravda u boj snubi
On ustaje za — tȁrt tminu,
I rad život isti gubi
U slobodi za istinu!

To mu 'e život i — kao sokò,
Kad na višje teži vàrhe,
Na cilj letnje smiera oko,
Tak se ovaj darži *svàrhe.*

Da brat brata tu uzdàrži,
Da za skupno svi se brinė, —
Da sád nose slednje svàrži
Stroma milog — Domovine.

Neće li ti moj zemljače
Sàrce kucat, neće li ti?
Ili nećeš reći braće:
Takvim želim mužem biti!!

U smàrt jednoga součenika g. 1837.

To li udesu ti smioni!
To li svàrha tvoja biše,
Da brat, seka suze roni,
Ćaćko stari gorko uzdiše?

Takve dakle imaš pute,
Da sve prodje, štogod cvaše?
Ah tak žàrtvom smàrti ljute
Stiepan pasti naš moraše!

Jakno jutrom cviet zeleni,
Što u život samo ulazi,
Gizdo ruži mraz studeni,
Satare ga i porazi:

Tako bolest njeg mladjana
Hàrlo grabi nesmiljena,
U les metje, ah, za rana,
Da se svàrše sva sudjena.

Baca kleta ćake nâdu
Još u tmine ustarane,
Da će u sinku niekad mladu
Živiet liepe starac dane.

Tko tužio, bratjo, nebi,
Tko se plakao nebi više,
Kad oteti vidi sebi,
Što mu od svega milie biše?

Ah Stiepane, s Bogom brate!
Tvoji kliču: »s Bogom idi!«
Naše suze tebe prate,
Ljubav u grob bratska slidi.

Tamo niekad, gdi plivaju
U nekeskoj sva radosti,
Gdi se bratja neràstaju,
Vidit ćemo s' opet dosti!

* * *

Mladež slavjanska

dàržave austrijske u kolu sloge

SVOJEMU KRALJU

FERDINANDU

na dan godovni 30. Svibnja 1837.

Ferdinande, kruno svieta,
Austrijskoga otče puka!
»*Na mnogaja,*« mili »*lèta*«
Da Te čuva Viečnog ruka!

Da viek slavnò i umietnò
Vladaš Tvojim dàržavami!
Da Ti dielo svako srietnò
Još izide za rukami!

To narodnom sad u kolu
Mladež kliče slavjanska Ti,
Igru igra kad oholu
Za Tvom godu slavu dati.

Gle ovamo: Ugri slávni,
I mladjani vierni Česi
Sa Iliri brati davni
Daju sàrca i ruke si:

Da, kao vierni *Slave* sini,
U pismenstva blagoj slozi
Svak *uzaimno,* to učini,
Što *jedino* neće mnozi.

Al i ruku gle u ruci,
Gdi si bratja vieru daju,
Da, kao diedah vriedni unuci,
Za Te idu i prot zmaju!

Da i oni prestol budu
Tvoj braniti od dušmana —
Da podnet im biedu hudu
Za Te bude slast čekana!!

Sunce jarko od viekóva'
Ustarani tàrk nemienja,
Ni nereda od njegova
Viek ikoi šta spomienja.

Tak i Tvoji, kralju blagi,
Slavjani su nekrenimi
U viernosti i u snagi,
Kudgod hoćeš, možeš š njimi! —

Ak i svaki smàrtju pàne,
Ide za Te i na vraga:
Ali i Ti na Slavjane
Baci pogled oka blaga!!

Izgubljena sloboda.

Jaoh slobodo, kud si,
Kud ću te iskati?
Tko će te milenu
Meni opet dati?

Tko će dati meni
Mene samog sada:
Da opet podignem
K nebu krila mlada?

Da, kȯ prie, veseo
Kroz planine, dole
Budem skakat, piesme
Pievajuć ohole;

Da mi pak niekdašnje
Družbe budu mile,
Da dobiem stare
U slobodi sile!

Al kuda tumaram?
Kak to mogu mniti?
Kak će slab s gvozdene
Uze ptić iziti?

Niešto samo može
Ràni liek doniti,
Da bi htiela molbu
Ona uslišiti!

Ona, kå je robom
Svoim me učinila,
Koja mi je mladu
Hitra splela krila!

Nije mnogo: samo
Pogled nježan sada
Oka njena modra
Na Ilira mlada!

Ona!

Da je angjeo
    Iz ilirskog neba,
To ti, braco,
    Kazati netrieba.

Sladka izustit
    Imena nesmiem,
A opisat
    Zaludu ju mniem:

Glavu krásnu,
    Vienčac zelen krási,
S pod kog plavi
    Pružaju se vlási.

Tad se diže
    Čelo povisoko,
Pod kim — znadeš —
    Modro sjaje oko.

Zašt bi kazó,
    Da priliči zviezdi,

Koja nebom
 Titrajući jezdi?

Zašt bi rekó,
 Da je stan nježnosti,
Kog se nije
 Moć nagledat dosti?

Gdi vrat lieran,
 Gdi su pàrsi sniežne,
Gdino ruke
 Bielice su nježne?

Čemu nožka
 Priliči làgana?
Šta l' od stasa
 Reći ću tanana?

Nesmiem dalje —
 Roba se predajem
I u sladkih
 Verigah priznajem:

Što medj cvietjem
 Rumena ružica;
Što sried vilah
 Ljubavi božica;

Što na kruni
    Biser il drag kami,
To mi ONA
    Medju dievojkami.

* * *

Njoj!

Oj angjelu
    Oj dievice mila,
Ti boginjo
    Sried goranskih vila'!

Biti okrutnom
    Kada ćeš prestati?
Kad za ljubav
    Ljubav ćeš mi dati?

Kad ću, dievo,
    Kad ću srietan biti?
Méd li kad ću
    S ustah tvojih piti?

Kad ću sladki
    Ti od tebe čuti?
Kad će dvojmba,
    Kad tvoja minuti?

Ah nedvoj nè,
    Dušo od duše moje,
Ove pàrsi
    Za te ljubav goje,

U njih bit ćeš,
    Dok sviet nepropane,
Milutina
    Dok tvoga nestane.

Opet niešto Njoj.

Gàrličicu ljubiš tvoju,
Gàrliš, ljubiš, i — nij' moći
Tvojih celóvah silnom broju
Dievo krasna, na kraj doći.

A tvoj piesnik iz daleka
Gleda i zalud celov želi —
Zalud na njeg sav viek čeka —
Jel' to pravo, dievo, je li?

A što više, od té slasti
Gàrličica tvoja nezňa — —
Tè k drúgu se svom ukrasti
Želi zvierka tà ljubezna.

A ja ovdi samcat stojim,
Kad mi diete to gizđavo
Raj s celovom krade tvojim —
Kaži, kaži, — je l' to pravo?

Pà se jednóm u dobroti
Tvog sardašca meni smili,
Daj se smili i — siroti
Pievcu cělov tvom udili!

◆

Tko je ta Ona?

Sada mi je dosta veće —
I ja drug sam vieran braći.
I tako mi moje srieće,
Takvog ćete viek me naći.

Neću dakle više imena
Tajiti vam dievke moje;
A vi bratjo poljubljena
Nepitajte više, tko je?

Jer pitanje to je meni
Dodijalo davno veće;
Nu bit ćete umireni —
(Znam, da me izdat nitko neće!)

Čujte dakle, tkoe ta ONA
Koju drúg vaš toli ljubi,
I koja vam bratca smiona
Tja do smàrti mal neubi.

Koja tanka, kano vila,
Od rumene liepša ruže,
Angjele bi predobila,
Da lieposti njejnoj služe.

Koja znade tako milo
Pogledati, kad što moli,
Da bi tvàrdom težko biło
I kamenu da odoli. —

Nu što rekoh na opako?!
I mene je, bratjo, vajme,
Pogledala isto tako —
Moleći me: *Neizdaj me!*

Pa da, bratjo, izdaica
Zove vam se drug vaš tada?
Da ga njegva dievojčica
Neimade više rada?!

Ne, ne, toga vi nećete,
Jer dragu si tko izdade,
Taj ni bratji — znati ćete —
Vieran, bogme, bit' neznade.

◆

Kako joj je ime?

Tina, Neta, do dvi posestrime
(Kog' su roda, to ti kaže ime)
Čule biahu, da dievojku pievam,
U ljubavi da viek od nje snievam.
A nesrieća nieka jadna hoti,
— Što najveće zlo bi mi siroti —
Da baš obe biahu modrá oka,
Ko dievojka tanka i visoka,
Koja mojih, do duše mi, sama
Divni predmet bila je piesama'.

Oštra zuba biahu seke k tomu,
I jaoh i pomagaj onomu,
Koi im se je tužan zamierio,
Modu u prah gizdo pogazio!

»Kažite mi« — reče jednom *Tina* —
»Mlad junače, da li je istina,
Da vam ljuba modre ima oči?«
Ja bez cknenja to joj posviedoči'. —
Ona na to s pogledom ljubavi,
— Da mi srieću nedaleku javi —

Glasom sladkim moliti me prime,
Da joj kažem moje ljube ime.
Neznah jadan, šta ću, da jòj rečem:
«Prevarit' ju, pa da tad utečem?
Il' joj kazat pravo ime ljube,
Da pod *oštre* tada dodjem *zube*?»

Blažen, misljah, koi život probavi
U mišljenjih od sebe gizdavi'
I uslobodjen k njoj se sagnem tade,
Gdi mi smiona s'ustih rieč se ukrade;
Jer, bieżeći poglede njezine
»Njoj je« kliknuh — »sladko ime *Ti-ne!*»
I u skoku, jedva to izrekoh,
Kao pun smeće — kroz vráta utekoh.

Nu pred vrati, jaoh na opako!
Neta govor poče isto tako — —
I šta znadoh drugo tù početi — —
«Ime joj je« — rekoh ljutit — »*Ne-ti!*«

Odoh bàrže. I nikad me više
Oštrog zuba seke nevidiše —
Neznam jel se 'e sekam bajka
Tá dopala? — Vesela im majka!!

Evo sade.

I.

Milutin bratji.

Bratjo bratjo, sad veselo!
Neka trublje gȧrmom zvuče,
Trubljama se svud raznielo:
Dva pisamca dobih juče.

Dva pisamca, da mi skače,
Još i danas sȧrce u tělu,
Skače, djiplje, djiplje i skače,
Kao veselu čaušu u selu!

Nu sad mlada vi gospodo,
Koi se sȧrdit jur činite,
Što vam ljube nisam odó;
Poslušat me ȉzvolite!

Nebojte se poljubljeni --
Prevarit vas neću više;
Nu u pȧrvom pismu meni
Gle, što dievka moja piše:

II.

Ljuba Milutinu.

»Viereniče! Znadem koli
Na sàrdašcu pievcem leži,
Da su znati na okoli — —
Kak za slavom svaki teži:

Tim od piesme, u koj lani
Pretvor sa mnom liep stvoriste,
Koji sobćit vam zabrani',
Sad gospodin sami vi ste.

Bratja vam se jade eno —
S piesmom dievu nek saznadu.
S Bogom sade! — Drugo ustmeno
U poznatom sjutra gradu.

III.

Milutin bratji.

Tako moja dievojčica;
I tim ime od nje mlade,
Bez da budem izdajica,
Izustit vam smiem sade.

Nu pisamce drugo — drugo,
To je pravih od dušica'!
Od kojih vam, nije dugo,
Moja oriaše piesmičica.

Tina, Neta, rad poznate
Vama piesme, ljute obe,
Da me mlada osakate,
Poslaše mi list pun zlobe.

List, iz kojeg, kod vas da me
Zub sestarah neozhedi,
Što najnježnie skriva plame,
Izvadit ću, kako sliedi:

IV.

Tina i Neta Milutinu.

»— — — —   — — — —
— — — —   — — — —
— — — —   — — — —
— — — —   — — — —

Nu gospodstvo vaše mnogo
Tada od sebe, jaoh, dàržaše,
Kad misljaste, da bi mogo,
Tko od ljubavi snievat vaše.

Vi snievate, vi bre samo
Od ljubavi vaše.... Mi-ne!
Nu za sad vam sve praštjamo,
Vi se ove dàržte istine:

Zabava su viek ljubezna
Piesmotvori izabrani,
Al ko pievat vriedno nezna,
Nek pievanja taj se okani!»

V.

Milutin bratji.

Ah siroti zlo po meni
Mnogo jošte seke pišu,
Tako pisat ni učeni
Niesu znali u Omišu.

Al da seke gatat znadu,
Tog do duše, niesam mnio —
Sečice bo pravo imadu,
Kako listak *ja sam* štio.

Jerbo slova ona tamo,
Bolji ovako glas mi čine:
Vi snievate, vi bre samo
Od ljubavi vaše Mine.»

Dà! Minka je, koju ljubim,
Kojoj piesme viek ću tvorit,
Koje slavu svuda trubim, —
Da sviet od nje bude sborit.

Vi sad znate, tko 'e ta ONA,
Ali Bog zna hoće l' tako
Minka mi ikad biti sklona,
Kako ja ju ljubim jako.

Pretvor.

Prie od robstva samo snieva',
Rob izbilja sad sam evo:
Živuća me vlada dieva!

Ala bratjo čuda golemoga:
Rekoh dievi, da kod dvora svoga
Dočeka me. »Skupa ćemo poći«
— Rieh jòj tiho — »u miesta svetjena,
Doć kuda će mnozi u bližnjoj noći!!«

Obreče mi — i još noćna siena
Nie svietlosti dnevne izmienila,
Već i moja čekaše me mila.
Ruku u ruku u obrečeno miesto
Krenusmo se — i putem sam često
U oči se nagledavô modre!

Al sad čámi prodju me studeni,
Jer, kao striela, rieč mi sàrce prodre,
Koju u uho vietar šušnu meni:
»*Sjutra u modre nećeš gledat oči*,
Sjutra kósah nećeš slavit plavih!«

Nogu uplašen lagano ustavih,
Skoro sav se od straha ukoči'. —
I — »Šta 'e bilo?« — milenu upita' —
»Zar me biežiš dievo uzorita?
Nećeš moja, jaoh, više biti?
Nesmiem li dalje te ljubiti?«
»Ne ovakvu!« — reče dieva mila —
I tim se je s rukuh mi izvila,
I u skoku odė, jaoh, bez traga!
»Nebiež« — kliknuh — »ljubičice draga!«
Te za nojme u tàrk mlad se pusti'.

Izgubih ju, mrak bo nastà gusti,
I neznadem, kako se 'e slučilo,
Da sam nakon baš tamo prispio,
Gdi je družtvo sakupljeno bilo,
Kud sam prije doć s milenom htio.

Sve vàrviaše od stràne čeljadi —
Vodiše se i stari i mladi,

Samo jadan ja usamljen stoja'!
I udaljit već se mladjan hoti';
Jer ni mira ni sladka pokoja,
Nije tude bilo mi siroti!
Kad al eto Minka se ukaže:
Isti razi, ah ista milina,
Sve se s mile nježnom slikom slaže,
Al nie kosa plavetna njezina,
Neima modrih pod čelom očica'.

K meni dodje nježna dievojčica:
I što tražih, u njoj sàm našao;
Jer razložno iz čela joj čita':
Ja sam ONA, koju si pievao,
Samo vidiš evo *pretvorita!*

I od tog časa živi, bratjo, dieva,
Od koje vam Milutin popieva:
Uzor, kojeg mlad si je stvorio,
U Minku se 'e onda pretvorio!

⁂

Sanka.

Zviezde bdiahu po nebeskom hramu,
A u tvàrdom snu bi zemlja ciela:
Noć biaše. — U ljuvenom plamu
Ukradem se do tvog dvora biela,
Gdi si rekla, da ću náći sámu
Tebe milu, tebe móg angjela.

Tvoj je piesnik dàrhto, dušo mila,
Dàrhto, slušaj, jer je od tog sáta
Sudba njegva ciela odvisila....
Dàrhto 'e tada, dušo, pàrvog krata;
Pàrvog krata pokazà mu vila
Ponor.. strašan.. i od raja vráta.

Nu ti — dodje. I bez cknenja tvome
Hitila si na pàrsi piesniku....
O daj stani, da u stanju tóme
Piesan tvoju zabilježi sliku...
Da si boga... piesnik raju svome
Nezabude — raja čast i diku.

Oko tvoje, òko, dievo, milo,
U kom cielo nebo se lieskaše,
Koje zbiljno uvieke je bilo —
U ljubavi za me sad goriaše;
Il da lišca stidno rumenilo
Dokaz nježan vatre tè nebiaše?

Jest, jest, dušo, sva' si bila moja —
Moja, moja — oh nebeske slasti! —
»*Moja?*« pitah, a ti reče »*Tvoja!*«
I sav smutjen u ljuvenoj strasti
Samo vapiah »*moja, Mino, moja!*«
I nektarom mniah da Bog me časti.

A kad nakon oreći gromovi
S tog nas raja — jedva probudiše..
Kad za život — oh za život novi ...
Oči nam se opet otvoriše,
Za ruku Te, angjele, ulovi' —
I naše se duše razumiše....

Čuvaj, dušo, vieru, čuvaj mi ju:—
Kletvu našu bozi silni čuše, —
Posvetiše svezu najnježniju,
Koja veže silno naše duše, —
I u vieke brižni vàrh nas bdiju,
Na pogriešku da gromove sruše!

To sve snievah — a, Bog zna, što tade
Snievalo se ’e u isto doba Mini?!
Ah jaoh meni! ona ni neznade,
Da tko i misli na nju u daljini!
Ah sladko se bratjo snievat dade,
Al se sanka riedko uistini.

* * *

Mini.

Ti i mili dom
Sve ste sàrcu mom’!

Štogod mislim, iz svega zaključim,
Da nemogu mislit na što ino,
Nego na dom i na Tebe Mino. —
A iz svega toga mlad se učim:
Da je Bog to višnji tako htio,
Koi mi ’e ljubav za vas usadio!

Il bi morda sàrce mi igralo, —
Kad o Vami što se milog sbori,

Kad od Vas mi piesmicica ori,
Da od vieka slovo nebi stalo,
Da su od Boga višji oti ćuti,
Koi nas uče cilj naš dostignuti!

Sta ću dakle svietu više kriti?
Da Te ljubim, da od Tebe snievam,
Da si Ti to, od koje popievam,
Koju u vieke vierno ću ljubiti.
Zašt se nebi smiela znat istina,
Da je u svietu *sve* mi: *Dom i Mina!*

Smilje i kovilje.

Tebi cvietje, rodu mome milo,
Tebi krasno smilje i kovilje,
Koje si mi majci drago bilo,
Koje kod nas milim se pošilje,
Tebi iz dna sàrca mog mladjana,
Budi piesan ova izpievana.

Vas je dvoje, milo moje cvietje,
Odabró si Ilir još niekada,
Vas Ilirka na grud viernu metje,
Najviše se vami kiti rada;
Jer u dugom trajanju vam podà
Višji smisao majčica priroda.

Oh koliku nježno tielo vaše
Nježnost duše od naroda kaže,
Koi vas beruć povod bàrzo dàše,
Da i njegvi potomci vaš traže,
Da dok' traje od Ilira ime,
On u vami, vi ste slavni š njime.

Liep je cvietak modra potočnica,
Al ilirski cvietak, bratjo, nije:
Netraži ga ilirska dievica,
U vience ga neće, da uvije!
Liepa 'e ruža i Iliru mila,
Cvietje ino kita karamfila;

Al je liepše cvietje i milije
Smilje žuto i kovilje bilo,
Liepša 'e kad ga u kosu uvije
Naška dieva, kada jôj je milo;
Jer narodno to resi svakoga
A tudje je pogàrda mu mnoga.

Jest, jest moje smilje i kovilje,
Ti s očiuh nesmieš nam pasti:
Ti si naše plemenito bilje,
U duši nam moraš svedjer cvasti;
Da kad duša puna se pojavi,
Ni uresa tvog nezaboravi.

Vas dva naške dieve tàrgale su,
Pàrsi kitit kad začeše svoje:
Sad vas svete u naškom uresu
Mile naške čuvat će gospoje!
Kroz nje — Bog dao — mili njegovani,
Bit' ćete nam sveti sačuvani!

* * *

Dubrovniku*).

Višja vlast je, gradu srietni, bila,
Koja te je izbrala jednoga,
Da u slavi od ilirskih vila',
Slavan isti neznaš kraja svoga.

Dà; glěj sudba zidove ti može
S càrnom zemljom sravnit sried svog jada,
Nu slave ti stàrti rieč nemože:
»Tu Dubrovnik slavan bi niekada!«

Nu mi kaži, kaži gradu mili,
Zar te nije divni čar ovio,
Il ki znàci višji nisu bili,
Gundulića kada si dobio?

---

*) Prigodom dviestolietne uspomene našega bezsmàrtnega piesnika, koja mu velikom slavom g. 1838 u Zagrebu u càrkvi sv. Kate od domorodacah bi učinjena.

Gle ponosit kako se ustaje
Vel sveštenik, kakvu stazu hvata
Otac piesni kroz vilinske gaje,
Kako 'e um mu silan, rieč bogata?!

O doista mož'š se ponositi —
Riedke nebo tako sviem odieva.
Vladislav je — slavan si mi i Ti:
Vladislava *Tvoj* Gundulić pieva.

Pa nekùpiš sveg indijskog blaga,
Da dost vriedan spomenik mu mećeš?
Zar jedanput otca piesni draga
Po ilirski proslaviti nećeš?

Al što hoću? zar ilirska zora
Dubrovniče, ni'e nam već svanula?
A š njom mnogo drugčie biti mora,
To mi 'e vila juče prišapnula.

Piesan brodarska.

Oj talasi mili ajte,
Čamac dalje moj tierajte —
A ti vihru doć nemoj!
Put je danas dalek moj!
Oj, oj, oj!
Put je danas dalek moj!

Svedj se s mirnom mora sviesti
Brodar u svoj čamac siesti —
I tad veseo pieva oj!
Velik li si Bože moj!
Oj, oj, oj!
Velik li si Bože moj!

Morske pute svedj miluje,
Srieću traži — Boga štuje,
Smielo s morem vodi boj
I dom vierno ljubi svoj,
Oj, oj, oj!
I dom vierno ljubi svoj!

Kod kuće su sestre, bratja —
K svojim rad se brodàr vratja:
Žena s čedom viče oj!
Gdi si druže — ćaćko moj?
Oj, oj, oj!
Gdi si druže — ćaćko moj?

Oj talasi mili ajte,
Čamac dalje moj tierajte —
A ti more mirno stoj,
Dok se u dom vratim svoj,
Oj, oj, oj!
Dok se u dom vratim svoj!

Piesnička igra.

(Dievojkam ilirskim.)

Šùm u šùmi
Šùmom šúmi,
A u gori
Jèka ori —
Šúm u šúmi
Drag mi ’e viekom,
Drage su mi
Gore jèkom;
Al i trieba
Šúma u šúmi,
I u gori
Dà se ori — —

Piesme male
Pune šale,
U uresu
Ovom jesu
Šum u šumi
Jèka u gori;

Ali *tù* mi
Sviest se bori:
Neće l' biti
Sudba *malih*
Slična srieći
Mnogih *veći'*. —

Ne, ne, neće; —
Jerbo cveće
Jeli nije
Tim milije,
Čim je manje,
Čim za sviti
Stablo 'e tanje
K nježnoj kiti?
Il si zato
Smilje niekad
Dievke naše
Neizbraše?

Pa sestrice
Ljubeznice,
Zar neumiete
Gàrlit diete
Od vas više? —
Màn veliki

Svak uzdiše
K toj prilıki!!
Nà vam dakle
Diece sitne —
Nju gàrlite,
Nju — ljubite! —

I baš ako
Bi se jako
Piesme male
Vam dopale,
Tad, o mile,
Od moje ću
Prosit vile
Silu veću:
I u piesme
Piet ću male
Vas i vaše
Nježne hvale!

Piet ću . . piet ću . .
Prestat . . neću,
To sve samo
Do onamo,
Dok se jadan
Neprotegnem,

I u ladan
Grob nelegnem —
Nu cviet bar mi
Na grob metnuv,
Rec' tad diēvo:
»*Nas je pievò.*«

I šúm šúmi
U toj šûmi —
A u gori
»*Oj*« se ori:
Ilirska je
Piesma bila —
Nju u gaje
Raznie vila,
Koja eto
Sad odlazi
Hitrom nogom —
Vilo — s Bogom!

Ako Bog da?

Il je prieko sinjeg mora,
Ili prieko kopna ravna,
Prieko svojih Ilir gora'
U vriemena išó davna,
Kad misljaše, kud li, kamo l' sade.
»Tamo,« reče, »ako Bog mi dade.

I kad naši kog pitahu,
Kamo poći da imade,
Riečcu milu pridavahu:
»Kuda — *ako Bog ti dade?*«
Jer buduća bi adet, da polože
U desnicu onog, koi sve može.

Tako potla — rad kratkosti —
»Ako Bog da?« miesto i »Kuda«
Bi pitanje — liepo dosti! —
Što 'š nać kod nas skoro svuda,
Za da u liepu, brate, običaju
Svedjer Bogu, što je božje, daju.

I dan danas još se sbori:
　　»Ako Bog dá seko il brate?«
Milo tada brat govori:
　　»U te i u te kraje znate.«
A reć neima sad više navade,
Samo *misli:* Ako Bog mi dade!

U pitanju dakle ostà,
　　Što se ’e svedjer pridavalo;
I pitanje to je dosta
　　Za ilirsko znat načalo,
Za znat, s kime kod nas se počima,
I kako se dielo svàršit ima.

I sa sàrcem uzhitjenim
　　»Ako Bog dá sad Iliri?«
Pitam dobre — i ja cienim
　　Junačka im grud se širi;
Jer su *čisti — s ufanjem u Boga,*
K boljoj pošli roda srieći svoga.

A kad cilj je plemeniti,
　　Šta je shoduic mili brati,
Nek da k cilju tom dospiti,
　　I Bóg će nam višnji dati!

Nek se i Goliat Davidu protivi —
U kog ufam, onaj jošte živi!

Dalje dakle, dalje Iliri!
Nije oganj taj zaludu,
Koi junačke grudi širi!
Liepše dobe doći budu.
»Ako Bog da?« viek smo se pitali:
Bog će dati; u njeg smo ufali!

* * *

Sinak Majci.

Oh majko za Tebe podnositi trude,
Za tebe se brinit, tebe branit milu, —
Pa za sve to majci počivat u krilu,
Jeli gdie imade svetie požude?
Ah ne, neima, mili brati;
Nitko nije u svietu, što je brižna mati.

Pa kad me zagàrliš, hvaleć mi namiere:
»Tvoja srieća sinko« — mudro govoreći —
»Nek ti i dalje bude u tvog roda srieći!«
Koji su na zemlji, da se s menom miere?
Ah ne, neima, srieće u svietu,
Kakva 'e srieća viernom kod majke dietetu!

Neima uzglavja, neima, što 'e krilo majkino!
A kad još pomislim, gdie s glavom u krilu,
Dàržó bi ručicu još nečiju milu — —
A majka bi rekla: »Budi njegva Mino!«
Ah tad gdie su veće slasti?
Gdie li raj, koi može išto liepše cvasti?

Čudan običaj *).

Seka Jana cvieće brala,
Cvieće u njedra svedj skrivala.

Janu pita seka mládja:
»Šta se s cvietjem otim sgadja?«

»»Za ćaćka ga berem stara;
Ćaćku patri cviet s niedára'.

Cviet u niedra skriva svaki,
Kad ga svome bere ćaki.««

»Običaja čudna!« misli —
I misleć se čedo umisli.

Što se lasno nedokuči,
Mlad se težko to nauči!

---

*) Malenkost ova sačinjena je (g. 1838) bratji za pievanje polag napieva: „*Oj jesenske duge noći.. ku!*... i t. d.

Često 'e dievka cvietje brala,
Cvietje ćaćku darovala. —

Al tražeći cvetje u travi
Viek ga sakrit zaboravi.

Proletilo šest prolieća',
Tim narasla dievka veća.

K njoj je došò liepi Mio
Smilja biaše njoj donio.

Tàrči dieva cvietje brati,
Da ga liepom Miji vrati.

Sried cvietja` se sad zastidi,
Gleda — jel ju tkogod — vidi?

Obićaj je razùmila:
U njedra je cvietje skrila.

Prie ni'e laži dokučila —
Sad se 'e više naučila!

◆

Lisica i gavran.

(God. 1836.)

Upazila lisica gavrana,
Na jeli ga upazila vitoj,
Gdieno sira kus u kljunu dàrži.
Zahtielo se liji biela sira,
Lukavo se njemu prilizava:
»Al si« — reče — »liep vrane gavrane!
Struka milog, očiuh premamljivih,
A po cielom širokome svietu
Glasa neima sladjega nad tvojim!
O molim te, zapievaj mi malo,
Da se opeta slasti užiem rajske!«
Dopalo se to vranu gavranu,
Prevari se — k piesmi kljun otvori,
Zavikne se ponosito: »kvar, kvar!«
Medju tim je sir na zemlju pao,
Lija ga je dobro dočekala, — —
Što je htiela, to je zadobila,
Kući tad je smijuć odtàrčala.

»Slava ’e, sinko, od velike moći,
Njom se mnogi prevariti dade, —
Ti gavrana ludost sad izsmievaš,
Tak će drugi tebe izsmievati,
Ak te hvále nesmotrena učiné!«
To mi ’e mladom govorila majka,
Koja ’e uz tu, tja do noći kasne,
Mnoge znala poviedat mi basne.

◆

Sniženi Promemoria

nemirnoj družbi goropadnih diečakáh.

God. 1837.

(Polag Šilera.)

Tri put srietni, o piesámah bože,
Ko’i za hrame tvoje su izbrani!
Al tko u miru služit ti nemože,
Bolje ’e, da se pievanja odkani.

Kako piesan bit će puna snage?
Tko junaka na artii la'koj
U glase će izpievati blage,
Kad je, jaoh, u družbi opakoj?

Jedan sad mi vrata otvorica,
Drugi opet za nješto me pita,
Ovom sade prazna je pernica,
On se tjera i, ko ždriebe, rita.

Zasiest sada valja mi Pegaza —
I već jezdim k silnome Lazaru:
Miloševa piet ću od poraza,
Koi bi slavan zet slavnome caru.

Jurve dielim misli si -- i pero
Desnom hvatam, i sad u hitrosti
Krilatoga veće sam potjero,
I već motrim Lazareve gosti.

Piesan tu sam mislio početi, —
Ti ćeš Vuče potvoriti svaka, —
Milošem će car turski umrieti, —
Njeg će množtvo obkolit Turaka'. —

Sried njih Miloš slavni neka pàne! —
Sad daj!.. Nu šta ’s?.. Vaj opake duše!
Dvo’e pred vrati skakati mi stàne,
Vrata otvore — kraj mene se sruše.

Tko je? — Dietca. S Bogom Obiliću,
Ja u miru tebe pievati ću!
S Bogom vilo! Hvala ti na službi,
Vrag nek pieva u ovakvoj družbi.

Eleonori Antunovnoj *).

Dva se orla put visinah dižu,
U nebeske dižu se prostore,
Da angjelske pievat čuju sbore;
Dva su orla, čim u nebo stižu,
Al kad glase otimlju sborom u visini
Naš Lipinski ’e jedan, drugi Paganini.

---

*) Umietnica ota na violini, inače Eleonora Najmanova, dobila je ovu piesan na càrvenoj svili tiskanu u ime Ilirah u Zagrebu na dan 25. Sàrpnja 1838.

Ti za njimi, slavne sliedeć trage
Dično letiš, naša umietnice!
I kad tànke dirat uzmeš žice,
Kada glase proizvadjaš blage,
U Olimpu, cienim, da raskošno snivam,
Da snivajuć slasti od Olimpa uživam.

Čuj i mnit ćeš, da sad rieka silna
U žamoru pada iz hridine,
A sad, sada eno već i gine,
I miesto nje vrutka glas umilna
Romoneći šapti — daleko nestaje:
U Arkadii sad si, sada čuješ vaje.

Tko studenim sàrcem da *Te* sluša?
Tko *Te* čujuć raskošno nebludi,
Dok gromovit pliesk ga neprobudi?
A stravljena kad se vrati duša,
Mnogi uzdàhne i suza u oku mu se lieska,
Tad *Ti* sàrcem hvali, a s mnoštvom *Ti* pliesk a.

Oj!

Oj po gori
I po polju ravnom,
Oj u zori
U večeru tavnom.

Oj na moru
Kud brodovi brode,
Oj u dvoru
Kod krušca i vode!

Oj je svuda,
Svud pievaju naši.
Nije čuda;
Jer sve ljubé naši.

Ljube brate,
I polje i goru,
Kasne sáte
A i rujnu zoru.

Al nad svime
    Ljube maće jasne,
Rodno ime
    I dievojke krasne.

Zato imamo
    Piesámah u sili,
Od tieh samo,
    Ko'e smo ljubili.

Ja *oj* ljubim,
    Ljubim Minku moju;
Oj si trubim —
    U sladkom pokoju.

Bratji Ilirom.

Noć je bila ... bratjo! – Slava 'e davna Ilirah,
Bolest bolujući od nesloge jadne,
Ah jaoh morala, da u grob tamni padne ...
A tada su i za nas dani zli nastali;
Jer smo svi po redu sried truloga mira
Iz bolesti, jaoh, u bolest padali ...

Doba 'e za nás bilo pogibiono ... biedno ...
I to, bratjo, biedno, pogibiono doba
Malo neotvori i nam tužna groba:
Ko što rieč je kod nas, kad od blizanáca',
Od diečice sitne umre samo jedno,
Da i drugo u grob smàrt nemila baca.

Ali kao na grobu bratca prestavljena,
Blizanac od onog viečnu prima vieru,
Kojeg mu za drúga majke odaberu,
Te se š njim po starom adetu pobrati,
Da (kó rieč je davna, al i rieč milena)
Nesmiljenu tako smàrt od sebe odvrati:

Tako, bratjo slavna, na davne smo grobu
Slave naše i mi k slozi se sastali,
Da smàrt jadna i nas u grob nepovali.....
Jer kad nismo, što su naši stari bili,
Koji su i rimsku kàršit znali zlobu,
Zar smàrt prava nije taj naš život gnjili?

O ako te brate (na stran za sad ime!)
Ak te još malenog majka tvoja mila,
Ako te gàrleći nije naučila,
Šta će kod nas reći: pobratit se s kime,
Evo sad je vrieme, sada *pobratime*,
Poznat se nauči s dužnostju i ime.

Glè usamljen bratac s horvatskih krajéva'
Sàrbu i svakome ilirskomu bratu
Ruku je za slogu ponudio zlatu...
I u slavju su se dobri *pobratili*,
A pozorno pàzi na nj' siedeća dièva,
Uspieh velik čeka — od zavezali mili'.

I koi bràta moga — Sárba, Dalmatina,
Ili drugog kojeg — osakatit kani,
Taj ti hoće, da i mene utamani,
Koi mi bratca kolje, moju kàrvcu toči, —
Zašto slogom neka pàne taj — tudjina —
A ti braco samo — daj otvori oči — —

Gle austrijski tamo orao se krili,
Da nas od svakoga zuluma zaštiti;
Jer i za nas žudi pravicu braniti:
Kod nas dakle kazat, kod nas stoji samo,
Jeda li smo vriedni te zaštite bili —
I jel srieću bolju doživiet imamo.

A slogom će srieća rodit nam se nova,
Rodit će se slava mláda otačbini; —
Al i *sloga* bratjo način je jedini,
Kojim, za spasit se, poplesat možemo
Namiere paklene našieh vragóva',
Ki bit Bozi kané, ako mi padnemo.

A sveta je dužnost svakome narodu,
Da si svući svoje nedá narodnosti;
Jer š njom samo, š njome jeste kadar dosti,
Da žurno dostigne, što mu 'e sveto zvanje —
Jest, jest, uz svoj jezik — uz svoju slobodu —
Pravo stić će, svaki narod blagostanje.

Svoje dakle, davne odvietnici Slave,
Svoje, velim bratjo, valja, da čuvamo —
Da si narodnosti poplesat nedamo,
To nek bude pàrva zadaća Iliru:
Il bi morda, dok nam drugi zulum prave,
Samo mi spavali u trulome miru??

Jošte jedno mili. — Zašto, kažte, valja,
Štono se u bojno, u vrieme opako
Bojni odievaju junaci jednako? —
Nije li da se bratja u boju poznadu,
Da brat s kàrvju brata tu se neokalja,
I da svojim svoji priskočiti znadu.

A zar niesmo do sad — miesto si doskočit —
Kada su nas drugi krivo napadali,
Jošte otim vragom sámi pomagali?!
A to sve što razna odiela imasmo —
Priem od jednog roda — jezik mož' svjedočit —
Od jednog plemena svikolici biasmo.

U jednome dakle jedinom odielu
I nadalje svietu svedj se ukazujmo:
Grane svoje ime medjusobno štujmo,
Al *Iliri* samo, budimo pred svietom,
Da dieca našemu... nekunu pepelu...
Suze roneć našom nad neslogom kletom.

Još jedan put: *složno* pobratimi mili,
Slavna 'e naša svàrha i — mlada nas seka
Nova naša slava — na toj stazi čeka,
Hajdmo dalje, hajde misleći na liru! —
Stari su u slavi *Iliri* živili:
Ni sad nij' bez slave života *Iliru!*

Gospodinu baronu K.

(U spomenik.)

U ilirskom o'š jeziku,
O'š od ruke da se moje
Naći može slovo koje
U *Tvojemu* spomeniku.

O do duše, ako 'e jedan,
Naš je jezik svojom silom,
Svom sladkostju nježnom, milom,
Uspomene svake vriedan.

Al je vriedno, da uza to
Listak ovaj i na mene
Kad i kad *Te* napomene —
To odlučit — *Tebi* 'e dato.

Tebi mili, koi imadeš
Tàrčat domu tàrk znamenit,
Koi po sebi već plemenit,
Plemenito sve poznadeš!

Pozdrav čitajućim.

(Na jednoj zidini.)

Zdrav mi svaki bratac bio,
Koi je godir roda moga,
Kom je jezik ovaj mio,
Koi me ’e u njem razumio,
Sva mu srieća došla od Boga!

* * *

Piesniku od Sievera.

(Od strane jedne Ilirkinje u spomenik.)

Sievernog će led od mora,
Gdi luč domu *Ti* svom svanù,
Neraztopljen prie od sgora
K ilirskome doć mi stanu:

Neg bi dani hitre u sate,
Sati u hipe pretvoreni,
Ko'e probavih srietna uza *Te*,
S misli uteći mogli meni.

Spomen južni viek nevène;
Tiem molbe neuzkrati:
U sieveru da se s mene
Ti spomeneš više krati.

* * *

Jednome priatelju.

(U neobično velik spomenik.)

Rad bi, veliš, da ne samo ime
Priateljah naći možeš ode:
Ime rad bi, al bi rad i š njime
Nać njihove uma il ruke plode!

I zato je toli gorostasno
Tielo od *Tvoga* gàrdna spomenika!
To 'e sve pravo. Al nebiva lasno,
Da je i *dobra* piesma viek velika!

To *ja* velim, kojem ništa drugo
Za sada mi jaoh neostaje,
Neg da stvorim piesance *Ti* dugo,
Da kroz cielu lista polu traje.

Hajd kušat ću! Nu ti sad me vilo
Neostavi — s menom mila pievaj!
A *Ti* brate, ako ti je milo,
Sad pozorno pazi pa — nezievaj!

U ono doba, kada su Slavjani
Medju drugim prosvietjenim puci,
(Potla u svoje svaki se nastani
Sugovorom il s mačem u ruci),

Kad su, rekoh, i oni za svoje
Brinili se, brate, blagostanje —
Od njih sámih tada grad ustó je,
Gdi sad cvate umietnost i znanje!

Grada tog *Ti* imenovat neću
Ti ga poznaš i onako dobro;
Jer si brate k pàrvom tvome pieću
Za predmet ga niekada si obró *).

Kod tog grada velik u sieveru
Ptić siediaše i još siedi sada —
Njemu naši ime odaberu:
Sokolom su zvali ga od tada **).

---

*) Priatelj taj poznat kao niemački piesnik, izdó je nedavno pàrvo svoje dielce: *Die Umgebungen von Gratz.*

**) Sokol *(Schökel)* bàrdo blizu Gradca, kao i isto tako Gostinj *(Gösting)* slavjanska su imena — koja na stare naše opomienjaju.

Al i sokó znatan im biaše:
Kad vesela bi mu u jutro glava,
Žeti tada žito se mogaše
I kositi ta zelena trava. —

A kad bi se sokó namàrčio
Kad bi màrkla u vis digó krila,
Za svoje bi svaki se brinio,
Kući se je i čeljád žurila.

Jednim slovom: vrieme im kazaše
Soko sivi — mio nam od davna:
Adet taj je stare od bratje naše,
Polag kog se i sad mnogi ravna!

Nu zašto ti to sad pripoviedah?!
»*Da nam ono, brate, nepogine,*«
— Odgovaram na náčin pradiedah —
»*Što je naše jošte od starine!*«

»Našieh su oto trazi slavni!«
To sad svakom valja reć u oči;
Jer se s tudjim rad hvasta kukavni
Porod — što ti izkustvo sviedoči.

Eto zato ovdi napomenu'
To od grada — od siva sokola —
Drugi piesme nek razsude cienu
Ja prestajem — puna već je pòla.

Ti kad niegda misao ti odleti
Do sokola — njegve u okoliše,
Medju drugiem tad se, braco, sieti
I na mene. Ja netražim više.

Jednoj Šibeničanki.

(Prigodom putovanja svog po Dalmacii)

O da znadeš, moja dievo mila,
Kako nježno u *Tvih* ustah zvoni
Našeg slova zamierita sila;
Kom li slastju iz njih *Ti* romoni —
Nebi, nebi nikad više, mila,
Jezik drugi, dušo, govorila.

A što, kaži, može i liepše biti,
Neg' sa svojim razumiet se moći,
Naške s našim piesmice pievati,
Ol' ilirsko kolo igrat poći —
Tiem smo mliekom, dievo, oddojeni —
To je liepo — to svak pravi cieni.

Ova piesma *Tebi* je pievana,
Da kad s krajah bude me nestati
Dalmatinskieh, na pievca mladjana
Spomene *Te* piesma više krati!

I tak ime *Tvé* nek piesmu vodi
Gdegoder se jezik naš nahodi.

Neka tamo sve sestrice sieti,
A prem ćerke Dalmacie naše,
Da za svoje valja svedj gorieti;
Goriet, za 'no, što nam sveto ostaše;
A ti knjigo, rodu našem mila,
Nosi piesmu — srieća ti služila.

* * *

Zagonetke razne vàrsti.

Tužna góspa u màrklo uvita
Momku mladom za petama stupa,
Bez umora za njime se skita,
Al još nigdie š njim je nebi skupa.

I kad, misliš, sad ga u rukuh ima —
Na jedan put momka to nestane,
A ona tužna suze ronit prima
U krioce majke ustarane —

I kad k majci momak mlad se vrati,
Často 'e puno majci od suzah krilo —
I sitni si momka mladog svati
U njih lišce umivaju milo.

De mi kaži, ako znadeš brate.
Tko 'e ta góspa, tko momak neznati?
Kakve ima sitne i mile svate?
Šta su suze, tko je starka mati.

Četir ima prebàrza telala
Svietla kruna car Zagonetiću,
Nu dva si je milost carska izbrala,
»Vas« — veleći — »vas dva ljubiti ću!

I od to doba, kad veče nastane,
Ma i gromi uzared pucali,
U njih jednog dvorove prostrane
Car se šeta — noć da bavi u šali.

Dokle ’e kod njeg, toga znati nije,
Ali u zoru — to ti car izlazi
Već iz drugog telala avlije,
Po skrovitoj kamo ’e došó stazi.

Ob danu je viek u dvoru svome
I za obće tu se dobro brini —
A k telalu krenuv se jednome
Sve dvorane bit vesele čini.

I u zlatu, koje im ostavi,
Po dvoru se oni šetju tade,
Dok se carev dolazak nejavi.
Tko telale, tko cara poznade?

(Polag národne u riešenoj besiodi.)

Nit ja, nit ti, nit on imade na sebi —
Kakva stvar je oto? Svakom nam je ’e triebi.

Čoek sam — bratji na sramotu!
Nu netari tiem si glave;
Jer ćeš prie me nać sirotu,
Kada jele od gizdave
Pobratimu ime preobratiš
I čitat me tužna tako uhvatiš.

Zvierka huda a i zvierka jaka,
Nu kako ju staneš štit od repa,
U torbi ju naći ćeš momaka’,
Gdi je k lebu pridatba im liepa.

Vidio me još niesi nikada,
A ipak ti ’e moja znana snaga,
Sad sam dobar, zao opet sada:
K zlu il dobru kako navest hoću;
Uzmeš li me čitajući s traga,
U sámu se tad pretvorim zloću.

Kada — blagonosan — tamoka se bavi',
U što čitan straga pretvorit se moram,
Čudno dosti: moj bi protivnik gizdavi
Zatvoren u hramu, dok po gradskiem goram
Glas se nije rastro, da me više nema, —
I da svak za steć me na put nek se sprema:
Protivniku tad se vrata otvoriše,
I po njemu samo opet me dobiše.

Dosta me ima u smokvah sladjani',
Ako l' hoćeš, da po šumi pievam —
Ti me odande natrag čitat stani,
Gdi u pismu ka kraju dospievam.

Sibinjanin Janke, Sekule netjaka,
Zrinovića bana, Obilić Miloša,
Kada se je družba ta hărvala jaka,
U nelošoj piesmi slika niesam loša.

Ako li me s druge primeš čitat strane,
Vietar tad me uz bratju stvara nebrojenu
Tamo u vodah sinjih, Ilirje prostrane,
Gdi plav mnogu bacim o nesrietnu stienu.

Kad zlotvoru smàrt bit moram ružna,
Onda ono prolazi ga tužna,
Što ćeš izreć, ako me prekreneš,
Te tak ime ćutu tom nadieneš.

◆

(S trimi slovkami.)

Čim se naši štuju, *pàrva**) ti je,
Druga 'e s *tretjom* vinskoj mila braći,
I to misle lupeži da nije,
Kad na *cielom* smàrt moradu naći.

---

*) Razumi slovka.

(S dvimi slovkami.)

Priateljem stvorih ju u šali,
Zaš je i drugi brati nebi znali?

Zla je brate *pàrva*, a kad ju vàrh groba
Pusti mi uzrasti kasna niegda doba,
Pa kad mimo groba Ilir putujući,
Htiet će reći: gàrmak na grobu *kakvi je?*
Pridavši joj *drugu* reč će neznajući
Skupa i onoga, kog zemljica krije.

Prevodi.

Milica.

(Polag jedne niemačke balade.)

Trublje bojne u žamoru
Daše od slavne znak dobiti;
Kad u rujnu sunce zoru
Tàrk tàrčati svoj pohiti.

Tim Milica liepa i krasna,
Kó je cvietak od livade,
Kó 'e danica zorom jasna,
Zelen vienčac plesti stade.

Plesti stade lavoriku,
Za da ovienča glavu milu
Milom svomu viereniku,
Ki ode tursku kàršit silu.

Nježno u pàrsih sàrce zače
Od radosti joj kucati,
Ćim pomisli, kako da će
U viencu mu i sebe dati.

Rekao bi, da 'e s gorice
U vilinskom vila plesu,
Kȍ ju nožke nehotice
Na prozore kule odnesu,

Kad mileni glas svirala'
Dolazak joj vojske ojavi,
Kȁ nuz kulu nje 'e imala
Kući u bojnoj poći slavi.

Svedj poglede brižne hita,
Da onoga nadje njimi,
Koi joj biaše pàrvi od svita,
Kog ljubljaše nada svimi.

Nu sad vojska svakolika
Redom bojnim već odlazi,
A Milica vierenika
Màn se trudi, da opazi.

Sad joj misao grozovita
Grozne jaze od tuge odkrije -
Polumàrtva vapeć pita:
»Gdi je Marko, kuda mi je?«

Siedi ćaćko tu ju prima,
I roneći gorke suze,
»Cerko,« vapi, »vaj ljubima!
Mač ti Marka tvoga uze.« —

»Tebe imenom dušo ’e zvao,
Tebe samo tad jedinu,
Kad je u boju slavan pao
Za rod i za domovinu.«

»Nu sve tàrpit nam je trieba,
Što odsudi i naredi,
Ki ’e gospodin zemlje i neba,
Koi nas tužne sada gledi.« —

Nesrietnica čim to sluša,
Mùkom stoji zapanjena,
Mislio bi, da je duša
Od nje tiela rastavljena.

Nu s radostju sasma mnogom,
Kano da se nješto sieti,
Klikne sada: »Ćaćko s bogom!«
I na kule vàrh poleti.

»Marko tvoja, tvoja u vieke!«
To sirota još izusti,
I hladjane u dno rieke
Iz tavana sgor se pusti.

Mán ju tužni ćako žudi,
Mán slobodit svi se brine,
Vaj udesu vàrli i hudi
Milica za Markom gine.

Tielo izbaci rieka drago
Prie zapada sunca jarka,
Ali i nadje svoje blago —
Tamo Milka svoga Marka.

* * *

Prognanik.

(Za pievanje — iz niemačkoga.)

U sumraćju večernome
Siedi junak sied i star,
Jelovniku u tamnome
Ah na grobu siedi sgar.

Iz oka mu suze teku,
Gorke suze na grob taj:
Ah ustavit suzah rieku,
Grozovit mu neda vaj!

»Teci suzo, teci samo,
Nje se stidit bre nemoj,
Tamo 'e plaća, radost tamo —
Smàrt kad shara život moj.«

»Dome moj, ah! gdi si tužan?
Sveto ime sàrcu mom!
Ah dušman je silom ružan
Oteo mi mili dom!«

»Čuj! o gdi si? ti niekade
Vierna drugo žitja mog!
Ah ostavljen ovdi sade
Povàrh groba plačem tvog!«

»Sin gdi mi je, koi je bio
Sàrca moga blago sve?
S kojim sam se ponosio,
Veleć: Sin je moj to, gle!«

»Njeg mi baci, ah! o bože,
Bitka za dom u grob tmast!
Nu viek blažen, koi može
Za slobodu tako past!«

»Svi su moji jurve tamo —
U cielom sam svietu sám —
A za tvoje ime samo
Otčevino sladka znam.«

»Teci suzo, teci samo,
Nje se stidit bre nemoj!
Tamo 'e plaća, radost tamo —
Smàrt kad shara život moj!«

Tako plačuć junak siedi —
Suze roni na grob pust,
U to i svietlom miesec bliedi
Kroz jelovnik prodre gust.

Tad se diže junak jadan,
Gork mu para sàrce plač —
Kosu metne na grob ladan
A do kose bojni mač.

Na put sad se tužan spravi,
S dolinom se praštja svôm;
Još kod groba malo bavi —
Pa ostavlja mili dom!

◆

Uzdisaj.

(Iz Höltia.)

Sried zelene hvoje
Glasno slavuj poje,
Koje god umie
Vàrsti najmilie,
Da se sve u gori
I po dolih ori.

Mnogi tud prohode —
Ljubezno se vode,
Stanu — poslušaju
Radostno u gaju,
Gdi romuli rika,
Glavara piesnika.

Meni 'e hodit ružno
I poslušat tužno
Ljubljena slavulja,
Kad se s drûgom lulja,
'Jer ah tužan ja sám
U tom gaju basam.

U daljinu.

(Is Klätkea.)

Jeli vidiš tamne od oblàkah sienc,
I vàrhc od gorah kako se rumené,
Kó sniegom bielé briegovi oholi,
Kó se sried zelenih šúmah steru doli?
Ah od sàrca plam me
U daljinu vuče!

Posried šúmah, koje zelén krasna krije,
Tamo ljubav tajno, tamo tiho klije,
Tam ju pazi jutro i večerna tama,
A s ljubavju ljubav blažena je sáma!
Ah od sàrdca plam me
U daljinu vuče!

Siever moć si tare o tvàrde pećine
Umilno po dolih povietarce gine;

Kroz šume sievaju od mieseca luči,
A u daljini more u žamoru zvuči!
Ah od sàrca plam me
U daljinu vuče!

O da mi je samo poć u rujnoj zori,
Da mi večer mili smàrt ljubavi stvori!
Ah život prestaje, jedva znaš u slavi
Viekovita sanjo, ah viečna ljubavi!
Ah od sàrca plam me
U daljinu vuče!

⁂

Razgovor.

(Iz češkoga od Dragutina barona Villania.)

Pod jablonom siedeć slušam ota slova:
»Ja sam ptičak, nešto bi ti kazao« —
»A' što pak?« zapitam, ptičak opet s nova,
Ali tužno na pol glasno pievao:
»Ja sam od zapada, vieruj moj mladjane,
Dom tvoj do izhoda sav proletio;
Al neljubi mi se tamo; jer se vrane
Metu svuda, što ja nebi tàrpio!« —

Rusó.

(Iz Šilera.)

Spomeniče tog sramote vieka,
Doma svoga psovko viečna i prieka,
    Rusov grobe! pozdravljen mi budi!
Mir i pokoj s tvog tiela podori,
Mir i pokoj mán si iskó gori,
    Mir i pokoj našao si tudi!

Kad će ucielit rana, proć kada li?
Mrak bi niegda i mudri su padali;
    Sad je svietlie, pa mudri umire.
Sokrat moró 'e, da od Sofistah pàne,
Rusó pada, pada kroz kàrštjane,
    Čuj, s kàrštjanah koj ljude izbire.

Zli vladari.

(Iz Šilera.)

Vašu cienu sad će moja lira —
Zemlje bozi — koja je sried mira
    Samo znata Auadiomeni;
U štropotu silnom tišie gine,
U purpurnom plamu vaše veličine
    Dàrhtje piev svetjeni.

Kažte! bi li zlatne napet strune;
Kad u slavju kroz sokake pune
    Vaša kola s novim kraljem ruže?
Kada tromim od gvozdene mùke
Miesto oklòpah težkih u pohotne ruke
    Frine vam se pruže? —

Il da morda u zlatne kolobare
Piev vas stavi, bogovi, sadare,
    Gdi u tmini mističkoj golemi,
U nju uviti s gromi se igrate,
Te još s *pogrieškami* skrit *čoviečnost* znate,
    Dokle grob zaniemi?

Mir da pievam medju kralji, cari?
Sanke l' vaše da slavim vladari? —
Cȁrv kad kraljem sȁrce grizuć dieli,
Blagi tada san arapa hvata,
Koi vȁrh blaga njegva straži mu kod vráta'
I — njeg nepoželi.

Kaži vilo, gdi kralj robu biednom
Sdružen spava na krevetu *jednom*
Striel *sgašena* lice milo pravi,
Gdi već ćudi njihove nemùče,
Gdi ti minotavri teatra nebùče
I — miruju lavi.

Hajde! dirni divnim pȁrstom kvaku
Hajd Hekate otvori mi ruku!
Ha! vrata se razpadoše veće!
Tu, gdi muklo smȁrti sapa glási,
I smȁrtni nam uzduh u viš tiera vlási,
Piet ću od — *carske srieće!* — —

Tu su žali? — Dakle oholi odi
Zasieli su željah vaših brodi?
Ovdi — gdi se sila vaša kála?
Za nevratit u sviet se za vike,
Mišicam je mȁrklim ovdi noć silnike
Čvȁrsto prikovala.

Tužno blieska smártna vàrh sanduka
Vaših krunah, tih bisernih muka',
Žezla sjajnost nezahvalna odviše.
Kako liepo prah se pozlatjiva!
Ali càrv ti samo truplo to dobiva,
Kojem — svieti bdiše.

Bilje oholo na tak nizkih slogih!
Samo gle! — Kak s veličanstvih strogih
Smàrt nesramna porug pravi kleti!
Kad gospoda istoka, zapada,
Mirno na seb tàrpe cape grustnog gada
Pa — sultan neprieti?

Hajd na noge! kralji, cari gdie ste?
Dajte težki san sa sebe strest'te,
Da dobiti glas vam se donese.
Čujte kako bojna gàrmi slava,
Kako puk vas vikom svojom obožava!
Kralji — prenite se!

Pospalice! o tak čujte samo
Zvuk rogovah! čujte lovce tamo!
Puške gàrmé — a množ pásah cvili,
Sve na konjih već u šumu vàrvi,
I vepar se već u svojoj valja kàrvi,
I — vi ste dobili!

Šta ’e to? — Zar i isti kralji múče?
Jeka samo po kutih se vuče,
Te na svaku rieč se ruga moju.
Na vratih vam, čujte, službik tuče;
Otajne Madona pošilja vam ključe
U – spaonu svoju.

Nitko ništa! — Zbiljna je tišina —
Zar i kralje obavija tmina,
Na trabantah koja oči pada? – -
Pa štovani bit, kao bozi, oćete,
Zato, što ’e u torbu srieća sliepa sviete
Vàrgla vam niekada?

Pa vi, božje oriaške bébe*),
Još bučite gizdo oko sebe,
Kao igralac kroza pozorište? —
Djavó plieska na igru hàrdjavu
Nu angjeli na nju hvastavcu gizdavu
Plačuć psiču i pišté.

U mišljenjih tišiih bi pače
— Da u prediel njihov prekorače —

---

*) Gottes Riesenpuppen.

Područnike zmije vam ovile;
O pogledi do vas dopiraju,
Koji i farizejske krinke prodàrt znaju,
Za poznat vas cile.

Vaši novci — Phi njihovom glasu!
S vašom slikom — mieda od lažljiva su,
Prevratjate bakro u zlato odje —
Vaši žudie s pienezom cincare —
Nu glasit će drugčie pienez nekadare,
Kad na vagu dodje.

Seraili vas, gradi l' će braniti,
Kada sudac dodje strahoviti,
Da popita za račun svakoga?
Vi bankrote platjate mladosti
Sa zavieti, s *nadjenom krieposti*
Od — budale koga.

O rastrite vàrh grieha hàrdjava
Sjajna vašeg *veličanstva prava.*
Dietčarite s vašega prestola.
Al pred piesmom da mi viek dàrhtjete,
Jer i purpur smielo striela od osviete
Bude vam probola.

Odreknutje.

(Iz Šilera.)

I mene je Arkadia rodila,
I men' je priroda
U kolievci radost priuštila!
I mene je Arkadia rodila,
Nu mi mladost suze samo podà!

Raj života jednom samo cvati;
Meni 'e odcvao óde.
Tihi Bog — o plačte, mili brati —
Tihi Bog mi svieći goriet krati,
I prikàza óde!

Na tvom màrklom mostu stojim veće,
Ti strašna viečnosti!
Nà ti list tvoj, punovlastje srieće,
Moja ruka otvorit ga neće,
Neznam ništ o blaženosti.

Pred tvoj prestol tužba nek dohodi,
Pokrita sudice!
Na 'noj zviezdi rieč se mila vodi,
S vagom suda da stoluješ odi
Noseć ime naknaditeljice.

Straha — rieč je — zlim da bit će dosti,
Dost radosti pravednima;
Da ćeš sàrca odkriti tajnosti,
Da 'š razriešit svàrhe providnosti,
I s tàrpećim račun vodit svima.

Da izdomovljen nać će domovinu,
Tu da svàrha bit će sviem mukami,
I kći božja, kû zovu *istinu*,
Kû mnog bieži, riedki za kom ginu,
Mog života uzdu uzdàržà mi.

»Platit ću ti u drugom životu,
Daj mi mladost tvoju!
Daj mi, daj ju u pogodbu otu!
I pogodbu k drùgu uzeh životu,
I mladosti radost dah joj svoju!

Ženu daj mi, blago tvoga sàrca,
Lauru daj mi amo!
Izza groba nagrada t' se kàrca.« —
I s kàrvava iztàrguuh ju sàrca,
Plakah glasno i dadoh ju tamo.

»Pogodba je ta za màrtve« — krenu
Sviet se podsmievati —
»Lažljivicu gledaj podmitjenu,
Miesto istine dala ti je sienu;
Ti već niesi, kad će to nastati!«

Rugateljah množtvo zaće na to:
Zar pred sankom prèdaš ustaranom?
Šta su Bozi, koje samo zato
Svietu stvori ljudstvo domišljato,
Jer bolestnim nuždni biahu danom.

Šta 'e budućnost, koju grob pokriva?
Šta li viečnost, kom se hvastaš toli?
Čestne samo, što ih koprena skriva,
Siene oriaške, kojimi plašljiva
Sviest se muči u nesrietnoj boli.

Ladislika živućih prikaza'
,Mumia vriemena,
Koju ufanje balzamom pomazà,
Da u grobu traje bez poraza,
To je tvoja bezsmàrtnost hvaljena?

Za ufanja — truhnenje ih triše, —
Dao si *zbiljna* dobra i sladja?
Sto viekóvah smàrt mučaše i više,
I gdi su ti, koji se vratiše,
Da ti jave, kak se tam nagradja?

Vidieh vrieme k žalom tvojim teći;
Cvatuća priroda,
Truplo uvehlo, ostade ležeći
S groba niedan nij' mogó pobieći,
I ufanju u Boge se poda'.

Sve sam slasti mo'e ti žàrtvovao;
Sada padam pred tvoj prestol nice.
Poruge sam množtva prezirao,
Tvoja *dobra* samo cienit znao:
Plati sade naknaditeljice!

»Ja neljubim nijednog dieteta«
— Kliknu genio — »od drugoga manje.
I tim čujte otog dietco svieta,
Za svakoga do dva cvatu cvieta:
Părvi ’e *ufanje*, drugi *uživanje*.«

»Koi je izbró jednoga niekade,
Neka pusti drugi cviet.
Neka uživa, koj ufat neznade.
Nauk sa svietom viek je kó i sade.
Svieta dogodovstvo sudi, brate, sviet.«

»Ti si *ufó*, eto t’ plaće tvoje:
Tvoja *viera*, dio ti bi od srieće.
Ti si mudre mogó pitat svoje,
Što od minute veće izbilo je,
To se vieku vratit neće!«

◆

Mignon.

(Iz Göthea.)

Poznadeš li zemlju, gdi citrone cvatu,
Iz listja narančе siju se u zlatu,
Iz modroga neba vietrić puše u lasti
Po nizini mirta, u vis lovor rasti,
Poznaš li ju?
Ah tamo! Tamo
Mili viereniče, ajde da šetamo.

Znaš li kuću? Krov joj na stupih počiva
Dvorana se lieska, soba svaka siva,
Od mramora slike na me glede nice:
Šta su učinili s Tobom sirotice?
Poznaš li ju?
Ah tamo? Tamo
Zaštitniče sladki ajde da šetamo!

Poznadešli bàrdo, i po bàrdu staze?
U magli ih mazge u skoku prolaze;

Zmajevi se vuku po škuljah dolieka;
Hrid se je sorila, po njoj se ori rieka.
Poznaš li je?
                    Ah tamo! Tamo
Ajde otče mili, ajde da šetamo!

* * *

Izrieke Konfucieve.

(Is Silera.)

I.

Vriemenu su korak trostruk broji:
Budućnost se kasneć približava,
Kano striela *sadašnjošt* sbiegava,
A *prošastnost* vieke mirna stoji.

Netàrpljivost nemož' ubàrziti
Koraka mu, kada hoće ckniti;
A tàrka mu neće ulieniti
Ni strah niti dvojmba, kad pohiti.
A kajanje i čar još manje će
Vrieme ikad ganuti stojeće.

Ako tebi svàršit je ohota
Mudro, srietno put ovog života:
Nek kasneće saviete ti daje,
Bez da orudjem tvog čina postaje.
Priateljstva s bieżećim negoji
Nepriateljstva s onim, koji stoji.

II.

Trostruka je miera od prostora:
Bez prestanka, braco, bez umora
U daleko *duljina* prebija;
Bez svàrhe se *širina* razvijá;
Bez dna pada u nizko *dubina.*

U njih gledáj eto ti izgleda:
Bez počinka ić moraš naprieda,
Nikad prestat, nikad se umoriti,
Ak k svàršenstvu želiš kad dospiti,
Pružati se moraš u široko,
Da t' se stavi, kò je, sviet pred oko,
U dubinu stupat bit tebi će,
Ak 'oš, da ti pokaže se biće.

Postojanje vodi samo k svàrsi,
Čistoća se punostju dobiva,
U ponoru istina prebiva!

* * *

Čest ženah.

(Iz Šilera.)

Štujte žene! One pletu nam i druže
U zemaljski život od nebesah ruže,
Jest! ljubavi svezu blagonosnu pletu,
I u stidnom velu od blagosti svoje
Sa svom brižljivosti viečni oganj goje
Od ćutovah liepih kroz ručicu svietu.

Viek s prediela od istine
Jakost muža divja bludi;
U mišljenju uviek gine
Na tom moru od zlih ćudi'.
Željno grabi u daljinu,
Sàrce nikad nezasiti —

I u zviezdah već visinu
Tiera sanke kip mahniti.

Ali s čarom nježnim od pogledah vabe
Uskočivšeg muža natrag žene slabe,
Oné u sadašnjosti vratjaju ga trage.
One sáme u svom stidnom običaju
U pristojnoj majke kolibi ostaju
Vierne ćerke, ćerke od prirode blage.

Nepriateljno muž svud hodi
I sve smàrvi, na što páne,
Divjé život svoj sprovodi,
Nit počine, nit kad stané.
Što sagradi sruši nama',
Nove želje viek osavlja,
Kao kad hidre glava sáma
Odsiečena pak se onavlja.

Ali za tišijom slavom umirene
Biežećemu času cviet otimlju žene,
Pa ga ljubeć goje brižnom marljivosti,
Dielovanju u svom puno slobodnije
I u znanja kruzih od njeg bogatije,
I u bezkončanoj pievanja širosti.

Muž gizdavi, sàm si dosti,
Kad uz sàrce vierno bavi,
Nepoznade u hladnosti
Božje slasti od ljubavi,
Miembe dušah nepoznade,
Nit mu u suzah oči plovu,
A borbe mu još ponade
Tvàrdje tvàrdu sviest njegovu.

Al kao lira, kad ju zefir lasno gane
Eolska se umah milo javljat stane,
Tak ćuteća ženska duša javlja isto se.
Nježnom stiskom grud joj ljubeća se diže,
Pred slikom od mukah, kad ju gdigod stiže,
Oko sja biserom od nebeske rose.

Pravda jačeg svedj caruje
Kroz gospodstva mužkog kraje,
Mačem Scita dokazuje,
A Perzianin rob postaje.
Pohotnostih boj se vodi
Kroz sirove divje jade,
I Eride glas gospodi
Strašan, Karis gdi nastade.

Ali premamljivo molеć u milosti
Žene uviek nose žezlo pristojnosti,
Ugašuju svadje, kê se plamom žaré,
Uče medju sobom nepriateljne móći,
Kak je u miloj slici sastati se móći,
I sjedinit, što se viek netàrpi maré *).

U taštini muž viek bludi
Zaboravljen čoviečnosti,
S dusi mierit kadra s' sudi,
Ki neznadu pohotnosti'.
On prezire sve gizdavo
Od prirode sviète blage
I put neba jezdi upravo
Izgubivši zemlje trage.

Ali na viernioj od ćutovah stazi
K božanstvenoj svàrsi žena viek polazi,
I tiho al zbilja viek dospieva tamo,
Na liepote ona, na kolih krilati'

---

*) S ovom strofom svàršava slavni niemački piesnik u drugom izdanju svoju „*Čest ženah*“, sliedeće od njega izpuštjene, i samo u pàrvom izdanju napàrvo dolazeće strofe obećao sam jur. g. 1838. pàrvom prilikom čitateljstvu našem sobćiti, i evo sad obećanje moje izpunjujem.

Čoviečanstvo žudi k zviezdam podizati,
Koje muž nadvlada ubijajuć samo.

Visoko na čelu siedi
Mužu dužnost, ko kraljica,
Nu podanog, jaoh, neštedi
Ta okrutna vladalica.
Pobieda mu od mišljenja
Osramoti čuvstvah silu,
Samo viečni boj nemienja
Od pobiede viečnost milu.

Ali za sve vieke višnje nieke vlasti
Metnuše u ženi pokoj svake strasti,
Sveta moć potriebe samo kod njih važi,
Čuva im pristojnosti cvietak dragocieni,
Čuva dobrotivnost u sàrdašcu ženi,
Nad kom volja sáma dost neviernò stráži.

Stàrgnjen s krila nevinosti
Bit uzorom muž nastoji
Kroz sve znanja protivnosti,
Gdi mu grud se neupokoji,
I s nestalnom nogom ište
Sada srieću, pravdu sada,
Liepo gubi tak sriedište,
Čoviečanstvo gdi je rada.

Al u žene divnoj slici se pregiba
Volja njejna čista, kano nježna šiba,
Posried dietinskoga nevinog odiela.
I očarana tvoja moć, nježni obraze!
Svàršenstvo — kolievku čoviečanstva kaže,
U teb' je dieteta, u teb' moć angjela.

* * *

Rukavica.

(Poviest od Šilera.)

U kraljevskoj siedeć slavi
Na zvieradi boj gizdavi
Franjo kralj čekò je,
A uz njega množ dvòrána'
I visoka vàrh altana
Liepe u kolu još gospoje.

I čim rukom kralj potegne gori,
Tor široki odmah se otvori:
I tu nutar tromu nogu stavi

Lav gizdavi,
S traga se i s prieda
Sad razgleda
Zevajuć bogato,
Grive strese na to,
Lieno se protegne
I dolie se legne.

I kralj opet rukom tegne:
Na to se otvore
Vrata druga uma',
I što more
U većemu skoku
Ris s nutra došuma.
Nu smotrivši lava sade
Rikat stade,
Repinom gizdavi
Kolobar napravi
I s strahom u oku
Lava obilazi
I jezik izplazi
Gladno svedj skučeći;
Tada se, režeći
Tik do njega legne.

I kralj opet rukom tegne:
Tada zatvor iz strašne čeljusti

Dva leoparda na jedan put pusti,
Oba zemlju nogama pogàrnu
I na risa sàrnu,
Nu ovaj ih capama poprime;
Tad ustajuć lav zaruči,
Na što umah sve zamuči,
I mačke se sade
U krugu posade,
Za hàrvanjem stenjuć kàrvavime.

Tad s altana rukavica pane
Od ručice liepe i me'kane,
Baš gdi s risom lav zajedno siedi,
U sried sriedi.

I vitezu svome, rugajuća,
Gospodična Kunegunda reče:
»Ako 'e ljubav vaša toli vruća
Kó velite, da vas svak čas peče,
Dignite mi rukavicu onu!«

I sad vitez u skoku smionu
U strahovit obor dolie stigne
Čvarstiem korakom,
Pa iz sriedi zvierkah rukom la'kom
U dàrznosti rukavicu digne.

I u čudu sad ga i u strahu
Vitezovi — gospoje gledahu,
Rukavicu nu mirno gizdavi
Junak nosi; i sve ga proslavlja,
Al poglede nježne od ljubavi
— Da mu srieću nedaleku javi —
Kunegunda put njega upravlja.
A on njoj baci rukavicu u lice:
»Ote hvale neću gospojice!«
I u isti čas ti ju ostavlja.

* * *

Poručanstvo.

(*Balada iz Šilera.*)

K samosilnog Dioniza dvoru
S nožem skritim Meros se dovuče;
Nu ga hitro kárvnici dokuče:
»K čemu, kaži, nož onaj, zlotvoru?«
On u smionu klikće odgovoru:
»Da od silnika spasim domovinu!«
»»Križ će platja tom bit smierna činu!««

»Pripravan sam s toga svieta poći,
Nit te prosim za život silnika;
Nu ak tvoja milost je velika,
Odpusti me na tri dane i noći,
Dok ću sestru udomiti moći;
Porukom ti prialelj ostane,
Koi nek za me, ak nedodjem, pane.«

Lukavo se tadar kralj nasmije,
I za mala tako riet mu stane:
»Pustit ću ti te tri noći i dane;
Nu ako te do podneva nije,

Prie neg diesna moja te dobie
Život će ti drúg izgubit tude,
A, znaj, tebi oprošteno hude.«

K drugu dodje: »Odluka je kraljeva,
Da na križu za hudu namieru
Kosti mi se u nagradu stêru;
Nu milostno tri dopusti dneva,
Dok se udomi sestrica mi dieva;
Daj ostani kralju za poruka,
Dok ti okove moja odrieši ruka.«

I múčeć ga vierni drug obíma,
Pa za njeg se silniku predaje;
A onaj se oddielit ustaje.
I istom tretja zora svitat prima,
Već udatbu sestrinu dočima:
Brižno vieštba korak hitri i lasni,
Da k rečenom roku nezakasni.

Tu se silni s gora dažd razlije,
Viri se oré niz bàndinu tmastu,
I u vis rieke i potoci rastu,
I on — k mostu došav — proći mnije;
Nu, vaj, vis mu most nadviseć bije,
I eto voda gàrmećimi váli
Zide sruši i praskom most obáli.

Bez utiehe po žalih se šeće —
I priem pazi i u daljinu viri,
Priem u vici glas zovući širi,
Nitko čamca jaoh neizmeće,
Neće brodar, pokazat se neće,
Da ga stavi u žudjene kraje,
Morem biesna rieka već postaje.

Na tla kleče i — Perunu se stane
Molit plačuć, da ga neporazi.
»Silu od rieke« — reče — »daj zajazi!
Podne 'e prošlo, sáti odletit kanė,
I, vaj, ako sunce prie zapane,
Neg do grada dospiet budem, moga
Druga neću tada nać živoga.«

Nu viek raste rieka i skače u biesu,
Vàrh vala se val drugi uzdiže,
I svedj sáti, kao tierani bižė,
A tad on se pouzda udesu,
Valovi gad od briega odnesu,
Viešto rukom nje on sieče i dili
I jedini Bog se njemu smili.

Sad uhvati žale i hitró odlázi,
Iduć Bogu za spasenje hvali;
Al sad na njeg lupežad navali,

Na uzkoj mu put zatvori stazi,
I buzdovan već uplašen pazi,
Kim ustaveć nogu mu laganu
Sad vàrh glave jedan mu zama'nù.

»Šta hoćete?« — reče od straha bàrže —
»Od onog, koi život samo imade,
A i ov je kraljev, jaoh, sade!«
Tad bljižnjemu buzdovan iztàrže:
»Rad priatelja smilite se!« i vàrže
K poslu ruku i tri se obale
Na tri mahe, drugi odbieže odtale.

I umoran jedva već i hodi,
A goruće sunce sad pripeče
Tad nesrietnik od nemoći klečè:
»Ti me bože dva put oslobodi
Od lupežah, od smàrti u vodi,
A od nemoći tu da moram pasti,
A drug tamo u silnika vlasti!«

I nut kó da 'e blizu njeg uzelo
U glas srebra niešto šušnjet sade,
I šuteći on sad slušat stade,
Pa gle eno šapteći veselo
S hridi bàrzo djipalo je vrielo.

Tu se siede sladkoj hitrosti
I vodom si trudne okriepi kosti.

Na ledinu sunašce ljubimo
Sad poviri kroz grane zelene,
I od stromóvah slika orjaške siene.
I dva smotri, kako idu simo,
I nietom su samo prošli mimo
Začù tužan jednog slova izrieti:
»Sada čedu onoga razpeti!«

I stiska mu krila tad nametne
Od brige ga muka bàrzo tiera,
Već u boji od rujna večera
Sirakuzke krove pazi umietne,
Tad žurećeg Filostrat ga srietne,
U strahu se jedan za njeg stara,
Videć u njem svoga gospodara.

»Bieži, bieži, još si rano utehó,
Ne'š ga izbavit, svoj si život štedi,
On već težko sviet ov vàrli gledi.
Sad za satom svedj je mirnò čekò
Ufajući, da niesi daleko,
Ni smijanjem samosilnik kleti
Ufanja mu nije mogo uzeti.«

»»I ako rano još nedodjem dosti,
Ako i pàne smàrtju drug nevini,
Neka barem smàrt me šnjim sjedini,
Da nereče silnik u gizdosti
Da drug mre rad drúga neviernosti.
Nek žàrtvovat dvi nas žàrtve dade
A za viernost i ljubav nék znade!««

I sunce se u zapadu skriva,
I već križ se za druga uzdiže,
I eto sad ga kàrvnik užem stiže,
Tad kroz množtvo, ko'e ga obkoljiva,
Do križa se svom silom doriva.
»Za me 'e stajao!« — stražnjom moćju viče
»Mene pribij, ne njega kàrvniče!

I sileno množtvo se začudi;
Druzi u plač zagàrljeni udriše,
Neznaš s tuge il s radosti više,
I sve k plaču plač njihov uzbudi,
I to kralju njegvi jave ljudi;
A njeg viesti silnò gánu ove —
Na što k sebi priatelje zove.

I začudjen motri drûga slavna,
»Sàrce« — reče — »vi mi obladaste,
Vi jedini put do njega znaste,

I ni 'e viera, praznost mi kukavna,
Nu sad kralj vas molbu na vas ravna:
Pustite me ljubav vašu steći,
Da u družtvu vašem budem treći.«

Piesan od zvona.

(*Iz Šilera.*)

Vivos voco, Mortuos plango, Fulgura frango.

Jur učvàrštjen u zemlji je
Kalup evo žgan iz ila,
Danas neka zvon se slije,
Bàrže k dielu družbo mila!
Kapi znoja vriela
Trieb', da curé s čela,
Da proslavi tvor majstora;
Nu blagoslov doć će sgora.

K dielu, koje zbiljno se počima,
Pristojé se i zbiljne besiede!
Poso medju dobrim govorima
I od ruke hitro uviek grede.
Razmotrimo dakle sad màrljivo,
Što izlazi sve iz slabe moći,
Zla prezirat muža nije krivo,
Koi nemisli šta će iz šta doći.
Jer baš to je, što priem ljude resi,
Zato baš su umom nadariti,
Da viek u dnu sàrca razmisle si,
Što svom rukom kane sotvoriti.

Dajte dàrva jelovoga,
Ali suho mora biti,
Da moć plàma sgnjetenoga
Silnie se u smies hiti!
Talte miedo sàmo,
Sad s kositrom amo!
Da od zvona tuč žilavi
U dobar se tok postavi.

Što u jami tu doli duboko
Silom vatre sada sgotavljamo,
U zvoniku, u tornju visoko
Sviedočit će javno od nas tamo.

Trajati će još u vrieme kasno,
Ganut znati uši mnogih ljudi',
S tugujućim tugovat će glasno
I pobožnost sprovadjati svudi.
Miemben udes za zemljice čeda
U dubini doli što odluči,
To trieb udrit na krunu od meda,
Da pomnjivo ona dalje zvuči.

Bieli skaću već miehuri,
Već sve teče polag volje.
S alkalskom se solju žuri,
Izliev ić će tako bolje.
Nek je i od piena'
Smiesa očištjena,
Da s metálah tako čisti'
Čisto zvúči i zvon isti.

Jer s radosti zvukom svetačnime,
On pozdravlja preljubljeno diete,
Kad se hodnje života poprime,
Hodnje pàrve u snu započete;
Još vriemenah krilo njemu krije,
Kako udes šnjim postupat mnije.
Zlatno njegvo jutro brižna mati
U ljubavi brini se čuvati. —

Tá — od striele lieta bárže leté.
Ohol dečak od dievke se dieli,
Divje sàrne u život bogati,
Sviet veliki miereć sav preseli,
Dok stràn čisto u dom svoj se vráti.
I uzmožna u slavi mladosti,
U stidnome rumenila lica'
Kano slika is nebeske visosti
Pred njim stoji dražesna dievica.
Bezimeni ćut mu obuzima
Mlado sàrce, samcat svud tumara,
Suze mu se kažu na očima,
I na bratje družtva màrzi stàza;
Trage njejne stidno sliedi sada,
Srietnim biva, kad mu pozdrav biti,
Što 'e najliepše, traži sried livàda',
Da tim ljubav svoju sad nakiti.
O ufanje sladko, nježna nâda,
Zlatni pàrve ljubavi časovi!
Oku nebo 'e otvoreno sada,
Sàrce svako u blaženstvu plovi.
O da uviek zelenit se znade
Liepa doba od ljubavi mlade!

Već se pipe žarě, vid', de!
Taj ću štapčić umočiti,

Ak postaklen van iside,
Za izliev će dobro biti.
Sada drúzi ajte!
Smiesu izkušajte,
Jel se u jedno može steći
Mehko s tvàrdim k dobroj srieći.

Jer gdi strogost s nježnostju se druži,
Gdi krotkosti jakost ruku pruži,
I glas tude dobar viek nastaje.
Neka dakle, ki se svezat tràže,
Glède, da se s sàrcem sàrce slaže.
Kratak san je, a dugo se kaje!
U snašice kosi krasno
Dievojački vienac siva,
Kada s càrkve zvonac glasno
K svetačnosti sve poziva.
Ah najliepši dan pred svima
I najliepšu dobu svàrši!
S dievičanskim uresima
I liep san se sav razpàrši.
Sad je svàrha strasti,
Nu ljubavi nije;
Cvietak će izcvasti,
Sad nek sád prispije;
Muž u život mora

Bez straha uniti,
Tam se tàrsit, bditi,
Gledat, da usadi,
Tvoreć šta uradi;
Smion bit mora znati,
Da srieću uhvati.
Tad nebrojnim darom posò mu se krùni.
Hambar mu se žitom dragocienim puni,
U kući dobiva sad više prostora,
A unutra vlàda
Stidna gazdarica,
Mati diece mlada,
Mudro gospodari
U kući i mari
Podučavat dievke,
Čuvat momke smiele.
I u brižnoj vlàdi
Bez prestanka ràdi,
Umno sve radeći
Gleda više steći.
Tere puni blagom škrinje dobre srieće,
Prede zvárndajući, vreteno okreće,
I sakuplja tadar u ladicu velu
Sievajuću vunu, predju, kó snieg bielu,
I dobromu ures i svietlost dodaje,
Nikad neprestaje.

A s radostnim pogledima
Otac sada s kuće vàrha,
Srieću svoju motrit prima:
Gleda grede dovežene,
Bàrvna, štednje napunjene,
I pun hambar za razpasti,
I skupljenu raž u plasti';
Oholo se slavi tada:
Čvàrsto, kao svietah sgrada,
Pram nesrieći svakoj stoje
Uzmožnosti kuće moje!
Nu uvieke ni 'e se mòći,
Protiviti sudbe mòći
A nesrieća hitro ide.

Hajd! izlit ga sad idemo;
Liepo već se raztap kàla!
Ali prie neg počnemo
Pristoji se molba mala!
Piljak sad iztuć ću
Bog neg čuva kuću.
S dimom càrnim već iz pipa'
Na dàržalo smiesa djipa.

Od velike vatra koristi je,
Kad ju čoviek kroti, vàrh nje bdije,

Sve, što stvára, što izdielat ima,
Sve s nebeskom moćju tom dočima;
Al nebeska moć tá strašna 'e odi,
Kad se spónah svojih oslobodi,
Kad sliedeći trage svoje prave
U slobodi stupa kći narave.
Tada joj i pomagaj je,
Kada prostom nam se javlja!
I kroz ljudih púne kraje
Strašni pogor svud ostavlja,
Jer element svak stárt haje,
Rukom čoviek što osvalja.
Iz oblákah
Gre nagrada.
Kiša pada;
Iz oblákah, bez da pazi,
Grom porazi!
Čuješ li jauk od zvonika?
Vatre 'e vika!
Nebo 'e cilo
Već u kárvi;
Nij' to dana rumenilo!
Množtvo várvi
Po sokaki'!
Dim je jaki!
Buktajući plam se diže

Po ulicah bliž' i bliže,
Svud od vietra bàrže stiže,
Kó u peći puca daska
Zrak se žàri, balvan praska,
Stakla zvečé, gréde skáču,
Majke blude, dieca plaču.
Pod podori
Marva gori!
Sve sad brani, tàrči, lieti,
Kano dan se noć sva svieti!
Kroz sto rukah čabar beži,
K vatri teži,
Kó u jagmu; voda djipa,
Po požarih svud se sipa
Do strašnoga bure hipa,
Koja tražeć plamen, zvúči.
Suhò žito taj dokuči,
Hambara se prime sade,
Sad uhvati suhe sgrade,
I u biegu, kano da je
Naumieo tàrgajući
Teret zemlji sav odvući,
U nebesah vis ustaje
Oriaški!
Siromaški
Čoek se uklanja višjoj moći,

Gleda s čudom, kak u noći
Trud godinah prah postaje.

Opušteno
Sve je sada,
Divja bura svuda vlada.
Izpaljeni svi prozori
Strah su oka
I obláci iz visoka
Vire kroz nje.

Pogled jedan
Na grob stanja
Svog imanja
Baci jošte čoviek biedan —
Na putnički štap se tad naslanja;
Što mu god se od blaga popáli,
Utieha mu najsladja ostade;
Jer čim brojit milu čeljad stade,
Gledaj, mili svi su mu ostali!

U zemlju je sve primljeno,
Napunjen je kalup sada,
Al hoće li izvadjeno
Umietnosti bit nagrada?
Ak se 'e zlo razvukò?
Ak je kalup pukò?

Dok se ufamo, morda veće
Pogodi nas striel nesrieće.

Tavnom krilu svete zemlje eto
Množ nás rukuh dielo preporuči,
Sieme izručit sijač joj se múči,
Te se ufa, da će sve požeto
Naknadit ga, ako Bog odluči.
Mnogo dražje od siemena ova
U zemlje se krilo s tugom meće
U ufanju, da će iz liesova'
Tamo procvast u čas bolje srieće.

Mukli s cȁrkve
Zvúk se obara
Smȁrtnu piesan
Zvon udȁra.
Zbiljno niekog sprovadja na stazi,
Kojom jadan iz svieta prolazi.

Ah supruga 'e premilena,
Ah mati je, vierna mati,
Ku jad smȁrti mora kleti
S rukuh druga sad oteti, —
Od diece ju, vajme, vodi,
Koju u cvietu jur mu rodi,
Kû na viernoj grudi rasti

U materskoj vidjė slasti —
Ah eto se razriešiše
Kuće svezi umiljati,
Jerbo one neima više,
Koja 'e kuće bila mati.
Jerbo ona negospodi,
U brizi se već nebavi;
Miesto nje će vladat ôdi
Druga, vladat — bez ljubavi.

Dokle zvon se neohladi
Maniti se valja diela.
Kao u listju ptičak mládi,
Budi družba sva vesela.
Zviezde se pomole,
Prost od posla dole
Slavit Mariu dečko sluša;
U noć majstor radit kuša.

Žurno put svoj haje proći
Prieko divjih putnik lugah,
Za k milenu domu doći.
Blejuć ovce idu kući,
I goveda
Velike i krupne čorde
Put svoj gaze,

U običan hlev ulaze,
Voz škripljući
Puncat ràži
Unić tráži;
Na snopovi'
Vienac novi
Krasno leži
A žetacah puk u kolo
Mladjan bieži. —
Tàrg i sokak tišji biva —
Uz prijatan plamen luči
Domari se opet kùpe,
A grad već se tu zatvori,
Plašt ovije
Zemlju cȁrni;
Al gradjana viek strah nije
Noćne tmine,
Koja budi zulumdžie;
Zakoni se za mir brine.

Rede sveti, daru neba
Blagonosan, koi kak trieba,
Što 'e jednako vežeš la'ko,
Koi dȁ temelj gradom tako,
Koi si dovest s gorskih siena'
Znao divjaka nedružtvena,

Koi s' unišó medju ljudi,
Da uvedeš blage ćudi,
Koi najdraži svez na svietu
Svezo s' ljubav doma svetu!

Množtvo 'e rukuh tu marljivo,
Složno s' idu do pomoći,
U gibanju sve je živo,
Sve se svietu kažu móći.
Majstor s kalfom mirno hodi,
Pieva radeć veseo si.
U obrani u slobodi
Prezritelju svak' pàrkosi.
Gradjanina dielo kiti,
Blagoslov je platja mùke,
Valja carsku čest slaviti,
Valja i slavit marne ruke.

Krasni miru,
Sladka slogo,
Stojte, stojte
Svudj prijatno u tom gradu,
Neka nikad dan nesvane,
Kim bi divjeg ćorde rata
Tihan dol táj opuštale,
Kim bi nebo,

Ko večerna rumén sada
Resi krasno,
Od pogórah sélah, gráda'
Kriesilo se, vaj, užasno.

Potrite mi kalup sade
Dostigó je cilj veliki —
Oko i sàrce da se imade
Na priatnoj pasti sliki.
Bati nek se skàrši,
Da se sve razpàrši!
Za da zvon se može dići
Iz kalupa mora izići.

Majstor može kalup mudrom rukom
Stárt u hori, u srietnoj prigodi,
Ali jaoh, kad se strašnim zvukom
Miedo goreć samo oslobodi!
Sliepo biesni, dok kuću opusti,
Kao oreći iz neba gromovi,
I, kao iz strašne paklene čeljusti
Vatru bljuje i vaj stvara novi!
Gdi sirova moć bezumno vláda,
Nije slike mile tu nikada;
Kad se izbavit púci sámi trude,
Svàrhe dobre, nemože da bude!

Jaoh, kad se u gradovah skute
To nietilo od vatre uturi;
Kad puk, svoje satarišuć pûte,
Do pomoći sám se sebi žuri.
Tad za zvona uže buna vuče,
Da u jèci strašno svud se ori,
I za znak dat od sile sad tuče,
Koi je svetjen, da mir glási gori.

Svi slobodni — rieč je — svi jednaci!
Tihi gradjan braniti se tàrči,
U hitrosti pûne se sokaci,
Lupežad si sve iz puta kàrči.
Tu postaju žene hnienami,
Biesné, vajme, sried groznieh vika' —
Škripljuć zubma, ko panteri sámi,
Draplju sàrce svoga protivnika.
Svetog neima više ništ na svietu,
Pobožnoga straha nestà tako;
Miesto ostavlja dobri zulumčetu,
U slobodi zlo caruje svako!
Pogibiono 'e, kad se lav izbudi,
Porazni su od tigrovah zubi
Al najstrašnie strašilo je tudi
Čoviek, kada u bludnji se gubi.
Jaoh onim, ki mu u sliepilu

Svietla zublju nebesku dobave,
Nesvieti mu; užeć ima silu,
Te uništit grade i dàržave.

Bog veselje dà mi sladko:
Gle, kak zlatna zviezda stupi
Iz oblákah, tako gladko
Metalno se zàrno lûpi!
U vàrhu i peti
Ko sunce se svieti,
Iz gàrbovah kažu slike
Umietnosti od velike.

Simo! simo!
Svi drugovi, u kolo stanimo!
Da kàrsteći zvon naš posvetimo!
Slogom, bratjo, njega nazovimo:
Nek sakuplja ljubeće obćine,
Da se slože, svesàrdno sjedine.

I to nek je svàrha njegva gori,
Rad koje ga majstor njegov stvori!
Nek visoko vàrh života ova
Sried modroga nebesah šatora
U susiedstvu jezdi od gromòva',
Nek granica bude zviezdah móra.
Nek se sgora glas viek njegov javlja,

Kakgod zviezdah stado gore hodi,
Koje tvorca svoga viek proslavlja
I vienčano godište dovodi.
Samo zbiljne i věčite stvari
Nek metalne uste njegve oré;
I sát svaki nek dotaći mári
Vrieme, koje gré u viečno more.
Nek udesu jezik svoj podade;
Sàm bez sàrca bez sоćuta neka
Svojim zvukom sprovadjat imade
Po životu miembenom čovieka.
I kak zvuka u uhu nestaje
Kojeg šumeć čoviek izać pazi:
Tak nek uči, da viek ništ netraje,
Da sve opet zemaljsko prolazi.

Sada s kriepkom uža moći
Zvon izvući s jame trieba,
Da u zvúkah kraje doći
Može u modra zràke neba.
Vucte, vucte bliže!
Eto već se diže,
Nek veselje grad naš ćuti,
Mir nek zvoni pàrvi puti.

* * *

Zlomak iz Göteovog Fausta.

Mefistofeles.

(U dugačkoj Faustovoj haljini, poslĕ ga je ovaj sáma ostavio.)

Razum samo preziraj i znanja,
Nȁjvišiju ljudih moć i silu,
Uputit se podaj u čaranja
I utvȁrdit u tome sliepilu,
Tako već te imam i onako —
Sudba 'e čoeku duh dala ovomu,
S kim prodire uviek dalje tako,
Da prežurnom u tȁrsenju svomu
Zemlje slasti prem previdi la'ko.
U život ću divji ja ga rinut
Po pljosnatom putu neznatnosti,
Tamo će mi štrepit, buvit, ginut,
A jiestbinah i pitja će dosti
Nezasitnih do ustah mu doći;
Pokrĕpljenje tražit će zaludu,
I da nij' se predó u djavla moći,
U propast bi ipak prošo hudu!

(Djak stupi na pozorište.)

Djak.

Ja sam ovdi doba kratko dosti,
Sad dolazim evo u podanosti,
Za poznati muža i š njim govorit
S počitanjem od kog viek čuh sborit.

Mefistofeles.

Pristojnost mi vaša se dopada!
Nu drugim sam muž sličan za sada.
A jeste li sasvim oskàrbljeni!

Djak.

Vi na ruku, molim, bud'te meni.
Ja dolazim amo s dobrom nàdom
I s novacah nešto, s kàrvju mladom,
Jedva poć me pusti mat ljubljena,
Tu naučit rad bi šta poštena.

Mefistofeles.

Nać prilike nieste mogli bolje.

Djak.

U istinu, neimam ostat volje:
Nemož' mi se u otih zidovih
Nemož' dopast u dvoranah ovih.

Sve ’e prostora odviše malena,
Nije vidiet nigdie ništ zelena,
U dvoranah siedeći na klupi
Vid i pamet i sve mi se tupi.

Mefistofeles.

Od navade to najviše odvisi.
Tako i neće iz početka diete
Približit se umah k majke sisi,
Al kak potla dieca k majci leté?
Tako ćete i vi kod mudrosti
Naći svak dan više dopadnosti.

Djak.

O s veseljem nju ću zagàrliti;
Nu k njoj putem koim imam iti?

Mefistofeles.

Kaž’te prie neg dalje idete,
Poć u koju Fakultas hoćete?

Djak.

Što najviše rad bi učen biti,
Što ’e na zemlji rad bi dokučiti,
I okružja što puni od neba.
Znanje mislim, i blagu naravu.

Mefistofeles.

Stazu sad ste pogodili pravu,
Raztresti se samo dat netrieba.

Djak.

S ciele duše dàržat ću se toga;
Ali ipak bi mi se dopalo
Lietnog kojeg dana nedieljnoga
U slobodi i veselja malo

Mefistofeles.

Vrieme šted'te — jer priem bàrzo leti,
Nu redom se može i vrieme speti.
Ja vas zato savietujem, brate,
Da Logiku najprie slušate
Tu će duh se izviežbati moći
U španjolske čižme tu će doći,
Da smotrenie tiem polazi
Na mišljenjah slavnoj stazi,
Da ne morda križ kraž samo
Viek tumara amo i tamo.
Čuti ćete tu pod tjednom
Da što u mahu prie jednom
Učiniste — kao jiest hleba —
Jedan, dva i *tri* k tom trieba.
A s misálah izdielanjem

Ide baš vam, ko i s tkanjem,
Jednim mahom sto se nitih gane,
Viešto čunci amo i tamo leté,
Množ se nitih nevidjeno splete,
Jednim mahom sto svezah nastàne:
Nu filosof dodje i od sgora
Dokazuje, da bit tako mora.
Pàrvo 'e 'vako, a drugo onako,
Zato tretje i četvàrto tako,
I da nije pàrvog i drugoga,
Tretjeg nebi bilo i četvàrtoga.
Učenici svud to uzdižu u hvali
Al tkaoci još niesu postali.
Za šta živa spoznat i spisati
Duh najprie viešt će iztjerati,
Tad po rukuh častice razteza,
Manjka, vajme, samo dušna sveza.
Encheiresin naturae to Chemia naziva.
Psuje na nj' a sama u neznanju pliva.

Djak.

Nemogu vas pravo razumiti.

Mefistofeles.

To će u kratko doba bolje iti,

Kad saznate kak *reduci* stvari
Moraju se *et Classificari.*

Djak.

Već kao mlin mi u glavi se vàrti,
Što velite, nij' mi moć' dopàrti.

Mefistofeles.

Tad pred svima Metafisiku će
Bit vam, brate, pograbiti vruće!
Dubokoumno tú dokučit glete,
Što u mozag nemož da se sgnjete;
Što u nutar stane i nestane,
Miesto svega liepa rieč pristane.
Nu najprie, ove pó godine
U najvećem redu nek vam mine.
Na dan sátih pet ćete imat samo,
Čim zazvoni da ste veće tamo!
Bud'te dobro vaviek pripravljeni,
Paragrafi nek su naučeni,
Za bolj' vidiet, da u predanjih svoji'
Ništ neveli, neg što u knjigi stoji;
Tintu i pero valja viek donieti,
Kad diktira, duh je, mnijte, sveti.

Djak.

Toga reć mi netriebate više,

Znadem: korist to donosi mnogu;
Jer štogod se na artiu upiše,
Vaviek laglje kući odnest mogu.

Mefistofeles.

Nu *facultas* izberite si jednu.

Djak.

Pravdoznanstva neće mi se učiti.

Mefistofeles.

Nemogu vam zato zamieriti.
Znam okolnost znanja toga biednu.
Zakoni se i prava posvud plode
U prilici od viečne bolesti,
Kroz sve sliednje vuku se porode,
Po svieh se raztezaju miesti'.
Dobro 'e múka, *razum* ludost ti je;
Joah unuka po te ostavljena.
A od prava, s nami porodjena,
Žalibože! ni pitanja nije.

Djak,

Màrzost moja svak ćas biva veća.
Vas ko čuje, tome služi srieća!
Bogoslovstvo učio bi se sada.

Mefistofeles.

Nebi htio pobludit vas mlada.
Što se tiče znanja, brate, ova,
Krivom težko 'e putu se ukloniti,
Puno 'e u njem sakrito otrova,
I od lieka težko 'e razlučiti.
Najbolje je i tu *jednog* čuti,
I u slova njegva prisegnuti.
U cielome — riečih se 'e dàržati,
Tada ćete po sigurnih vrati'
U zbiljnosti hram uliesti la'ko.

Djak.

Nu uz rieč mi 'e mislit niešt svakako.

Mefistofeles.

Dobro! al odviš nevalja se mučit;
Jer kad gdi što nemožeš dokučit,
Tad u horu rieč kakva prispie.
Riečma 'e lasno vàrle pravde vodit,
Sistema se riečma može izplodit,
Na rieć lasno vierovat se dade,
Od rieči se nemož' ništ da ukrade.

Djak.

Molim dugo 'e već pitanje moje —;

Nu još moram neprilièan biti.
Bište l' htieli sada mi sobčiti
I o lěkarstvu kriepčie slovo koje?
Lieta tri su malo — za me bolje —
A moj Bože, prostrano je polje.
Kad se čoviek samo malo uputi —
Drugo 'e lasno tada si predstavit.

Mefistofeles.

(Tihò sa sebe.)

Sad me suvi način taj već ljuti —
U djavla mi 'e opet se prestavit,

(Glasnò.)

Duh liekarstva dokučit je la'ko,
Mali i velik sviet ćete se izučit,
Da na svàrsi sve pustite tako,
Kako Bog će odlučit.
Zaludu je okolo znanstveno se klatit,
Svaki se nauči, što s' naučit može,
Nu prigodu koi znade uhvatit,
To je muž mi priem vàrli tobože.
Vaš se uzrast puno dopada mi,
A i smielosti neće vam manjkati,
I ak si samo pouzdate sámi
I drugi vam budu pouzdati.

Nu najpače žene valja obiti,
Njihov viečni joj i pomagaj
Na sto vàrstih — znaj! —
S *jednog* miesta dade se izliečiti.
Dàržite se na pò čedno u dvorbi,
I sve ćete imat skoro u torbi.
Naslov jedan mora 'e pouzdane učinit,
Da umietnost vaša sve druge nadvlada,
Za sve stvari morate se brinit
Do kojizih drugi dodje riedko kada.
Žilu joj popipat znati ćete, cienim,
I s pogledom tada lukavo vatrenim
Nju mi obuzmite oko vitka stása,
Za vidiet, kak čvàrsto se opàsà.

Djak.

To je malo bolje! Bar znam kuda i kako?

Mefistofeles.

Teoria 'e svaka brate sieda jako,
A zelen je zlatni strom ti od života!

Djak.

Sve mi s' čini, Bog me, kao sanke milota.
Molim bili smio drugi puta doći,
Za od mudrosti do dna poslušat vas moći?

Mefistofeles.

Što uzmogu, rado ću učiniti.

Djak.

Ni 'e mi tako moguće oditi,
Spomenika evo — za zlo uzet nemojte —
Riečju kóm me u njem, molim, udostojte!

Mefistofeles.

Dajte amo.

(Napiše i dade mu natrag.)

Djak.

(Štije.)

Eritis sicut Deus, scientes bonum et malum *).

(S počitanjem zatvori spomenik i nakloniv se odè.)

Mefistofeles.

Samo sliedi rieč tu i zmiju tetku moju,
Ti 'š uz bogusličnost jošte prèdat tvoju.

---

*) Bit ćete kao Bog i znati, šta je dobro, šta li zlo.

IMENOSLOV

gg. (p. n.) predbrojnikah.

U Zagrebu.

G. Babić Ferdinand, sluš. blagoriečja.
— Babukić Viekoslav.
— Benčić Franjo, provizor u Zagorju.
— Berkić Ivan, bogoslovac u Zagr.
Gčna. Bogoevićeva Maria, domorodka u Pakracu.
G. Bogović Mirko,
— Brajković Ivan. piesničtva sluš.
— Briglević Janko bogosl. u Zagr.
Gčna. Brivčeva Betika, domorodka n Samoboru,
G. Bučar Josip, duhovnog stola začastni pisar.
— Budić Ivan, župnik kod sv. Petra u Zagr.
— Budić Viekoslav, župnik u Odri.
— Car Stiepan, sl. varm. Varašd. prisiednik.
Gčna. Careva Julia, domorodka u Zagorju.
G. Cverger Viekoslav, klerik u Zagr,
— Čavlović Pavao, bogoslovac u Zagr.
— Čepulić Avelin, pravnik n Zagr.
— Čus Josip, kapelan u Krajskoj-vesi.

— Čušić Ant., kapel. u Spitalu, u gornj. Štajer.
— Detoni Ljudevit, klerik u Zagr.
— Dr. Demeter Dimitrie.
— Degoricia Nik., c. k. kapet. u gjurgj. reg.
Gĕna. Direnvirteva Maximiliana dom. u Samob.
G. Dolovčak Ivan N., sl. varm. Zagr. zač. pravd.
— Doma Mijo, bogoslovac u Zagr.
— Draškovič Janko, grof Trakoštanski, c. kr. komornik, i. t. d. 2 istiska.
— Družtvo ilirsko u g. k. sieminištu.
Gĕna. Erlingerova Terezia, dom. u Požegi.
G. Feletar Josip, bogoslovac u Zagr.
— Fergić Franjo župnik u Brestovcu.
— Filić Jakov, novomisnik.
— Filipović Maksim, klerik u Zagr.
— Firholcer Lavoslav, nastojnik siem. u Zagr.
Gĕna. Firholcerova Vladislava, dom. u Krapini.
G. Folnegović Nikola, bogolovac u Zagr.
— Francul Franjo, subdiakon.
Gja. Gajica Anka domorodka u Krapini.
G. Galac Dragutin,
— Galac Ljudevit.
— Galović Franjo, klerik u Zagr.
Gĕna. Gerićeva Maria, domorodka u Koprivnici.
G. Glušinski Miloš, klerik bisk. križ.
G. Gjurkovečki Franjo, kapelan u Pregradi.

G. Coleš Janko, ravnitelj siem. g. k. u. Zagr.
— Gorenec Lavoslav, } klerici u Zagr.
— Goršeta Nikola, }
— Gugler Pavao, diakon.
— Gunjarić Stiepan, blagoriečja sluš.
— Gvozdanović Ilia, nastojnik siem. g. k. u Zagr.
— Hadrović Gavrilo, bogoslovac u Zagr.
— Hajko Mijo, novomisnik.
Gčna. Halperova Antonia domorodka u Zagorju.
G. Haukovac Stiepan, } bogoslovci u Zagr.
— Hauliček Nikola, }
— Hèržić Dragutin, kavanar.
— Hoić Josip, bilježnik seoski u Pregradi,
— Horvat Mirko, blagoriečja sluš.
— Horvat Nikola, bogoslovac u Pešti.
Gčna. Horvatova Henrika, domorodka u Zagr.
G. Dr. Iliašević Stiep., duh. bisk. stola bilјež.
G. Ilić Luka, bogoslovac u Zagr.
— Jambrečak Franjo, blagoriečja sluš.
— Jandrić Andria, kapelan grada Zagr.
Gčna. Janićeva Viekoslava, domorodka u Zagr.
G. Jelačićeva Terezia, dom. u Preloku.
— Jelišević Slavoljub, bogoslovac u Zagr.
— Juratović Josip, stolne cårkve Zagr. prebendar i sl. varm. Zagr. priesiednik.
Gčna. Jurkovićeva Viekoslava, dom. u Požegi.

G. **Kašaj Franjo**, učitelj u Mihovljanu.
— **Katanec Ivan**, kapelan u Krapini.
— **Katkić Vatroslav**, blagoriečja sluš.
Gčna. **Katkićeva Viekoslava**, dom. u Jastrebars.
G, **Kemenović Franjo**, pravnik,
— **Kerenčićeva Maria**, dom. u Varaždinu.
— **Kergačin Josip**, kapelan u Modrušu.
— **Kerleža Josip**, zakl. bil. sl. Magist. krapinsk.
— **Kèrsnjavi Josip**, bogoslovac u Zagr.
Gčna. **Kèrškova Maria**, dom. iz Nove-Gradiške.
G. **Keršul Ivan**, župnik u Modrušu.
— **Koenig Dragutin**, bogoslovac u Zagr.
— **Kombol Mato**, župnik u Zagorju.
Gčna. **Kraljevićeva Laura**, dom. u Požegi.
Gja. **Kraljevićka Maria**, dom. u Pleternici.
Gčna. **Kraljičeva Josipa**, dom. u Zagr.
G. **Krizmanić Ivan**, opat kod Marie-Bistričke.
Gčna. **Krizmanićeva Paulina**, dom. iz Bistrice.
G. **Križanič Gjuro**, župnik u Pregradi.
— **Krotac Anton**, bogoslovac u Zagrebu.
— **Kunek Mato**, kapelan u Krapini.
— **Laner Dragutin**, 2. lat. škole učenik.
Gčna. **Lanerova Maria**, domorodka u Zagr.
G. **Lisinski Vatroslav**, pravnik u Zagr.
Gčna. **Lisinskieva Anka**, dom. u Krapini.
— **Maljevčeva Antonia**, dom. u Požegi.

G. Mandić Stiepan, Oberl. u c. k. ogulin. reg.
— Maretić Vatroslav,
— Marković Mijo, } bogoslovci u Zagr.
Gčna. Markovićeva Mandalina, dom. u Kutjevu.
G. Maršić Josip, bogoslovac u Zagrebu.
Gčna, Martinićeva Maria, } domorodke
— Martinička Genoveva, } u Zagr.
G. Martinović Petar,
— Mašek Ivan, } bogoslovci u Zagrebu.
— Matačić Dragutin,
— Mašek Gavrilo, 2. lat. škole učenik.
Gja. Matačićka Vladislava, rodjena Ožegović, domorodka u Križevcih.
G. Matelić Ivan, klerik u Zagr.
— Matiašević Franjo, kapelan stolne càrkve.
— Matić Miroslav, bogoslovac u Zagr.
— Mažuranić Antun, profesor.
— Mesarić Bojeljub, nastojnik u pl. konviktu.
Gčna. Mesarićeva Franjica, dom. u Zagr.
— Miković Ivan, kapelan u Gošću.
— Mikulić Josip, Fiškal.
— Mikulić Josip, blagoriečja sluš.
— Miler Josip, kapelan u Konobi.
Gčna. Milerova Rudolfa, domorodka u Odri.
G. Milković Mijo, kapelan u Pregradi.
Gčna. Mihanovićeva Viekoslava, dom. u Zagr.

G. Mlinarić Simo, blagoriečja sluš.
— Mlinarić Ivan, kapelan u Bistrici.
— Molnar Gjuro, nastojnik siem. u Zagr.
— Mrak Maksim, protokolista duhovnog stola.
Gčna. Muibagova Julia, dom. u Petrovom selu.
G. Muhić Josip, uzv. stol. ban. zakl. bilježnik.
— Muslia Mato, blagoriečja sluš.
— Nagl Miroslav, klerik u Zagr.
— Neralić Vatroslav, kapelan u Pokupskom.
— Novak Viktor, 4. lat. škole učenik.
Gčna. Novakova Kristina, dom. u Zagorju.
— Otrudajeva Maria, dom. u Jastrebarskom.
G. Pavlec Mato, podžupnik u Briegih.
— Pavlešić Janko, župnik u Dubovcu.
Gčna. Peičićeva Dragoila, domorodka u Požegi.
— Peičićeva Julia, domorodka u Pakracu.
G. Perok Konjorad, parok u Mihovljanu.
Gčna. Perokova Marica, domorodka u Zagrebu.
G. Pihler Ljudevit, pravnik u Zagr.
— Požeg Franjo, bogoslovac u Zagr.
Gčna. Pracaićeva Ivana,
— Pracaićeva Josipa, domorodke u
— Pracaićeva Julia, Zagorju.
— Pracaićeva Ljubica,
Gja. Quatternik Antonia, javna učiteljica u Zagr.
G. Radočaj Janko, klerik u Zagr.

Gčna. Raiznerova Rožislava (Cornelia).
G. Regen Franjo. bogoslovci
— Rigel Josip, u
— Rogan Slavoljub, Zagrebu.
— Rogan Stiepan, župnik u Vrabču.
— Rozgaj Vladimir, peneznik viećnički u Krap.
— Rožić Slavoljub, bogoslovac u Zagr.
— Rukavina Ivan, župnik u Konobi.
— Rumilj Ivan mudroljubja sluš. u Zagr.
— Sanić Janko, bogoslovac bisk. Križev.
— Sekovanić Bogdan, novomisnik.
— Seljan Dragutin, spisatelj ilir. i pref. pl. konv.
Gčna. Senićeva Maria, dom. u Novoj Gradiški.
G. Serbanić Josip, bilježnik obćine kraljevačke
— Sèrtić Luka, Oberlajtnant u. c. kr. ogul. reg
— Sobčić Mijo, bogoslovac u Zagr.
— Sokolić Antun, župnik u Cerovniku.
— Solariček Franjo, piesničtva sluš.
— Stančić Viekolav, bogoslovac u Zagr.
— Stoos Pavao, vice-arki-diakon i župnik u Pokupskom.
— Suhin Slavoljub, klerik u Zagr.
— Supan Franjo, 10 istisakah.
— Dr. Šafarik Josip, Pavao, censor i kustos kr. knjižnice u Pragi.
— Šantek Rudolf, klerik u Zagr.

Gčna. Šegerčeva Oktavia, } domorodke u
— Šimagovićeva Ružica, } Koprivnici.
Gja. Simunčićka Eleonora, domorod. u Zagorju.
Gčna. Simunićeva Sofia, domorodka u Zagr.
— Škrabalova Franja, domorodka u Zagr.
G. Šnap Konrad, klerik u Zagr.
— Šök Bojeljub, blagoriečja sluš.
— Španić Ljudevit, zakleti pisar duhovn. st.
— Štefanić Martin, 4. lat. škole učenik.
Gčna. Štefanovićeva Katica, dom. u Požegi.
G. Štengel Gjuro, blagoriečja sluš.
Štionica ilirska Zagrebačka.
Gčna. Šubičeva Ljubica, dom. u Jastrebarskom.
G. Šuflaj Danko, uzv. stol. ban. zakl. bilježnik.
— Šušković Josip, nastojnik sirot. bisk. u Zagr.
— Šutej Franjo, bogoslovac u Zagrebu.
— Švagelj Gjuro, kapelan u Tuhlju.
Gčna. Švagljeva Ljudmila, dom. u Koprivnici.
— Švajcerova Elizabeta, dom. u Rajevu selu.
— Švalekova Dragoila, dom. u Varašdinu.
G. Švelić Blaž, župnik u Šišincu.
Gčna. Talerova Julia, } domorodke u
— Talerova Vladislava, } Pošegi.
— Terihaj Ivan, kapelan Sveto-Nedieljski.
— Travenščak Pavao, kapelan u Resniku.
— Vahter Dragutin, bogoslovac u Zagr.

G. Valetić Janko, novomisnik.
— Velim Janko, kapelan u Dubrancu.
— Verbančić Ivan, bogoslovac.
— Verbančić Slavoljub, pravnik.
— Verbanić Vatroslav, prebendar u Zagr.
Gčna. Verbanićeva Lavoslava, dom. u Zagr.
G. Vidaković Melkir, iz Bačke, čizm. momak.
— Vidović Toma, bogoslovac bisk. križ,
— Vitković Josip, bogoslovac u Zagr.
— Vojaček Dragutin, piesničtva sluš. u Zagr.
— Vrančić Mijo, pravnik u Zagr.
— Vraz Stanko, 10 istisakah za Štajer.
— Vuk Janko, Medjumurac, bogosl. u Zagr.
— Vukmanić Ivan, priekokupski.
Gja. Zaplatićka Franja, rodjena grofica Begna domorodka u Krapini,
G. Zelić Autun, bogoslovac u Zagr.
— Zlatarović Robert, 1. podbiljež. sl. varm. Z.
Gčna. Zlatarovićeva Milica, dom. u Zagr.
G Zorac Vladovit, Sisčanin.
— Zubanović Petar, }
— Žigrović Ferdinand, } bogoslov. u Zagr.

U Varaždinu.

Sl. Družtvo narodne ilirske štionice Varašdinske.
G. Hergović Enriko, profesor.

G. Ivičić Maksim, tridesetnice nadziratelj.
— Ożegović Metel, vàrhovni bilj. varm. varašd.
— Otac Pavlić Pavao.
— Pikia Fabian, żupnik magjarovečki.
— Vàrhovac Pavao.
— Žuvić Josip, kapelan Remetinski.

U Karlovcu.

G. Maskim Piškorec, sudac varoški.
— Antun Bernardić, konzul »
— Josip Smendrovac, kapet. » 2 istiska.
— Ferd. Švaicer, starešina » 2 »
— Joco Obradović, » »
— Franjo Šmidt, » »
— Nikola Vakanović, veliki bilježnik.
— Nikola Vranicany, vlastelin.
Gèna. Josipa Paulovićeva, domor. iz Karlovca.
— Maria Kokanovićeva, » » »
Gja. Josipa Kovačićeva, » » »
— Josipa Altova, » iz Varaždina.
— Vukosava Matošićeva, » » Zagreba.
G. Ivan Mažuranić.
— Gjuro Barac, adjunkt, 2 istiska.
— Janko Gvozdanović, O. fiškal karlovački, 2 istiska.

G. Dr. Josip Fabek, fizik varmedjski.
— Formoz Cvitić, tàrgovac.
— Simon Prica, advokat.
— Osman Lopašić, regestrator.
— Danilo Stanisavljević, furir.
— Dragutin Kušljan, podbilježnik, 10 istis.
Štionica ilirska Karlovačka, 11 istisakah.
— Šandor Vrabec, sluš. piesničtva.
— N. Pacl, sluš. blagoriečja.
— Ferd. Augustinović, sluš. blagoriečja.
— Tomo Ivauošić, sluš. piesničtva.
— Josip Torbar, » »
— Dragutin Šoštarić, podfiškal karlovački.
— Eduard Kušljan, praktikant kod tridesetnice u Varaždinu.

U Sisku.

Gčna. Ernestina Mannagetta.
— Matilda Mannagetta.
— Kristina Juda,
— Ljubica Pajanović.
— Anka Klučec.
G. Franjo Lukšić, namiestnik župe sisačke.
— Srečko Delpini, pl. kr. tridesetnik.
— Josip Frančić od Derěske, kr. kontrolor
— Josip Paulić, c. kr. adj. od hranjenja.

G. Gabriel Čèrnko, c. kr. oberlaitnant, 3 ist.
— Stiepko Doležal, c. kr. liečitelj.
— Dragutin Hoedly, c. kr. listah sakupitelj.
— Nikola Klarić, občinski učitelj.
— Joakim Welnreiter, tàrgovac i sudac tàrgovišta Siska.
— Tomo Hergešić, tàrgovac i kapětan tàrg. Siska.
— Gjuro Klobučar, bilježnik magistrata Sisačkoga.
— Savo Khern, tàrgovac, 4 istiska.
— Vaso Kavić, » 2 »
— Mio Stipić, » 2 »
— Antun Bèrkić, » 2 »
— Mato Lacković, » 2 »
— Jan. ev. Klučec, » 2 »
— Mato Juda, » 2 »
— Mato Berkić, » 6 »
— Mihailo Čaić, »
— Pajo Kotur, »
— Franjo Adda, »
— Antun Kerhin, »
— Antun Bobek, »
— Mato Stojanić, »
— Miško Šestić, »
— Gavr. Malivuk, »

G. Franjo Lovrić, targovac.
— Mato Šipuš, »
— Janko Pibrouc, knjigovodja u targovini gdna. M. Čaića.
— Ognoslav Batušić, opravitelj targovine gdna. Grablanca, 2 istiska.
— Josip Komarec, magazinar g. M. Čaića.
— Gjuro Pajanović, targovac.

Inostrana (p. n,) gospoda baveća se u Sisku.

G. Ambroz Vranicany, pl. targovac iz Karlovca, 3 istiska.
— Ferdinand Švaicer, pl. starešina magistratski i vlastnik pošte u Karlovcu, 2 istiska.
— Tanasia Petrović, targovac iz Broda, 2 ist.
— Andro Hovanicki, targovac iz Pančova.
— Stevan Tončević, targovac iz zemuna, 2 istiska.
— Gjuragj Dimović, targovac iz Jesenovca.
— Gjuro Cettolo, meštar graditeljstva iz Petrinje.
— Ivan Nep. Šmidt, liečitelj sl. varm. Zagreb. u Sisku.
— Janko Offner, c. kr. laitnant kod gospod.
— Nikola Diedović, targovac iz Jesenovca.

U Glini.

G. Augustinović Ivan.
Gčna. Baltićeva Anka.
G. Begić Ivan, vàrh. učitelj.
— Benko Ivan, Vitez, oberstar 1. b. r.
— Boltek Ivan, štopski pisar.
— Borota Ivan, pl., c. k. kadet.
— Božić Marko, narodni učitelj.
— Cerlenjak Melkior, podn. od upraviteljstva.
Gja. Cezareva Cecilia.
G. Cvetoević Kosta, r. kadet.
— Dabić Petar, podnamiestnik.
— Dragančić Kašpar, od Drachenfelda vàrh. namiestnik od upraviteljstva.
— Dolinski Ivan, liekar.
— Fuchs Miroslav, kapetan.
Gja. Gergurićeva Maria.
G. Glamočlia Petar, r. kadet.
— Gjurić Petar, kapetan.
— Gjustebeg Petar, podn. od upraviteljstva.
— Cönner Dragutin, štopski pisar.
— Grebljanović Pavao, parok.
— Gregurić Ilia, učitelj.
— Homotarić Anton, parok.
— Jasić Mijo, kapetan namiestni.

G. Jèlačić Josip, Baron, oberstlieutenant.
— Jovanović Petar, stražm.
Knjižnica sl. 1 banovačke reg.
G. Kukulj Stiepan, r. kadet.
— Kuštreba Pavao, stražm.
— Lazić Petar, parok.
— Liljak Mijo, kom. pisar.
— Ljubičić Kosmas, tàrgovac.
— Lončar Mijo, stražm.
— Luka Tomo, kap. auditor.
Gčna. Manoilovićeva Katica.
G. Markulin Tomo, pomoćnik učion.
— Marić Josip, parok.
Gja. Markus Josefina rodj. Ratkovićeva.
G. Marsić Maksim, prakt. od upraviteljstva.
Gčna. Medićeva Maria.
G. Merdjenović Niko, reg. kadet.
— Mèrkšić Adam, nčiteljski pit.
— Mĕrkšić Mojsia, učitelj.
— Metikoš Ilia, pomoćnik učion.
— Mikolčević Adam, podn. od uprav.
— Milakara Ivan, c. k. kadet.
Gja. Milićeva Julia.
G. Milić Stanislav, vàrh. namiestnik.
— Milosić Tomo, pomoćnik učion.
— Mrahović Petar, zastavnik.

G. Mraković Stiepan, pomoćnik ućion.
Gja. Muttersgleich Anka, rodj. Ljubotina.
Gčna. Naglićeva Evica.
G. Nöstler Josip, liekar.
— Obradović Josip, kapetan.
— Opačić Pilip, podn. od uprav. i zastupnik pol. ekomićkog referenta.
Gčna. Pinterova Anka.
G. Piontovski Lovro, podn. od uprav.
— Pogledić Viekoslav.
Gja. Pokrainčeva Julia.
Gčna. Popovićeva Maria.
G. Radoičević Vaso, stražm.
— Rauch Antun, vàrh. nam. od uprav.
— Rodić Gajo, vàrh, namiestnik.
— Runjanin Vatoslav, kap. od gradjenja.
— Schneeberger Ivan, podn. od uprav. iz sl. brodske regimente.
— Schrodt v. Wolfgang, podnamiestnik.
— Sgurić Franjo, komp. pisar.
— Sieger Josip, Dr. med., reg. liekar.
— Simić Ivan, podn. od uprav.
— Slavnić Marko, protopresbiter.
— Sliepčević Gojo tàrgovac.
— Stosić Stiepan, kapetan.
Gja. Sušnjevićeva Franja rodj. Klima.

G. Teodorović Aksentia, kap. od upr. i pol. ekonómički referent.
— Todorović Lazar, pisar.
— Zlonoga Vasil, protopresbiter.
— Zorić Andria, zastavnik.

U Petrinji.

G. Augustinović, kapetan.
— Billek Dragutin, kapetan.
— Bisaglić Dragutin, tàrgovac.
— Božković Tomo.
— Budisavljević Gedeon kapetan.
— Clemens Jozip, Vice-Archi-Diakon.
— Čaić Franjo, tàrgovac.
Gèna. Čakoje Jelina.
— Čakoje Kata.
— Čakoje Maria.
G. Čavić Jovan, kadet.
— Ćernko Simeon, vàrh. namiestnik.
— Čunčić, kapelan.
— Ergotić Pero, podn. od upr. u Zrinjskoj komp.
— Ergotić Martin, podnamiestnik.
— Ervačinović Vinko, knjigovodja.
— Francetić Mihail, policie Adj.
— Francetić Mile.

G. Frey Eduard Commis. Asp.
— Gavrilović Ivo, mladi.
— Gorša Gjuragj, mesar.
Gčna. Gönnerova Antonia.
G. Halagić Jovan št. pisar.
— Hlebac Franjo.
Gčna. Hofmanova Anka.
— Hofmanova Matilda.
G. Hranilović Stiepan kadet.
Gčna. Hranilovićeva Sofia.
G. Ingjić Ciril, učitelj.
Gčna. Jandrićeva Maria.
G. Janjić Mile, djak.
— Jarić Stiepan, št. pisar.
— Jaraušek Maksim, vàrh. liekar.
— Jèlačić Gjuragj, Baron, major i kord. kom.
— Juranić Ferdinand, kapetan.
— Kapunek Ivan, kapet. od upr. i političko ekonomički referent.
— Keleuva Luka, podn. od uprav.
— Keraus, kontrollor 30nički.
— Kèrpan Josip, oberstlieutenant.
— Klučec Dragutin, podnamiestnik.
— Knežević Dmitar, podn.
— Korač Ivan župnik u Dubici.
— Kostka Ivan, zidarski polir.

— Kukić Rafael.
— Lazić Eugenio, kap. nam.
— Laksić Josip, kap. Aud.
Gj. Laksićeva Julia.
G. Lontinja I. župnik.
— Lukić Josip.
— Mačečević Florian, polir.
— Matković Josip, učitelj.
— Martinović Franjo, prakt. od upr.
— Meister Pero, liekar.
— Milaković Simo.
— Miličić Janko.
— Miličić Ivan.
— Nemičić Josip.
Gja. Panaceva Maria.
G. Panac Pavao,
— Petrović Mihail.
Gđna. Petrovićeva Maria.
G. Popović Vasil, djak.
— Radoičić Savo.
— Rastovac Miško.
— Ratković Jovan, podn.
— Relković Ferdo, kapelan.
— Sabljan, pens. kap. u Dubici.
— Salamun Janko, št. pisar.
Gđna. Saračevićeva Adela.

Gèna. Saračevićeva Sofia.
G. Savinović Pero.
— Slavić Mojsia, c. k. kadet.
— Sliepćević Ivan, podn. od upr.
— Stipić Andria, kapelan.
— Sutara Petar, pens. kapet.
— Šakić Lazar, podnamiestnik.
— Šindler Franjo Parok kostainički.
— Tominac Anton, staklar.
— Tominac J., mesar.
— Vojaček Vatroslav, fourir.
— Vojaček Eugenio, št. pisar.
— Vojnović Timotia, kapet. od gradjenja.
Gja. Vojnovićeva Milica.
G. Vranešević Niko, podnamiestnik.
— Vukoević Ciril, kapetan.
— Vuković Adria, tàrgovac.
— Wilus, pens. podn.
— Weisz Gvilelmo, učitelj muzike.
— Zadrović Matia, gradjan Petrinjski.
— Zadrović Lovro, Furir.
— Zerbs Antun, podn.
— Zec Rafael, parok kukuruzarski.
— Zlonoga Pilip, vàrh. namiestnik.
— Živković Matia podnamiestnik.

U Bielovaru.

G. Augmüller Ljudevit, furir.
— Belić Ivan, učitelj.
— Dardić Mato, praktikant.
— Gjukić Ilia, furir.
— Manić Stanislav, furir.
— Paša Mirko, kapral kod gospodarstva.
— Roxandić Glišo, furir.
— Šajatović Dimitria, furir.
— Špitek Marko, furir.
— Udjbinec Josip, učitelj.
— Vinković Andria, »
— Vinković Stiepan, »

U Vinkovcih.

G. Bukarica Pavao, pl. od Gubretića i grada Zvornika, c. kr. kapetan.
Gčna. Ferićeva Ružica.
— Gregićeva Katarina.
G. Kopić Ksaver, kadet.
— Pavković Ivan, plem., major.
— Popović Simeon, prakt. od upr.
— Topalović Mato, kapelan i spisat. ilirski.

U Novom Sadu.

G. Dr. Joanović, direktor 5 eks.

U Novoj Gradiški.

G. Ilia Obradović, laitnant kod gospod.
— Adam Pavković, » » »
— Josip Plavšić, » » »
— Josip Eiler, župnik u Orubici.
— Jakob Petek, kapelan u Novoj Gradiški.

U Zadru.

— Božić Ivan, 10 istisakah.
— Borčić Lav, brat reda male bratje.
— Cvitković Franjo.
— Smolje Franjo.
— Somo Spiridiun.

U Gradcu.

G. Badovinac Marko pit. od upraviteljstva.
— Blagaić Josip, pit. od upr.

G. Blažević Viekoslav, pit. od upr.
— Bosanac Eduardo, pit od. upr.
— Fat Rudolav, slušatelj Mudroljubja.
— Hirjan Stiepan, pit. od upr.
— Horaček, slušatelj mudroljubja.
— Hranilović, pit. od upr.
— Kaucler Pavao, kap. kod sv. Tr. u Haložah.
— Košar Jakob, kapelan kod Marie utiešiteljice blizu Gradca.
— Kopainik Josip, pit. od upr.
— Kraljić Dragutin, sluš. mudroljubja.
— Laurić Dragutin pravnik.
— Laurić Ljudevit, pravnik.
— Macun Janko, pravnik.
— Majorić, kapelan u Optuju.
— Malavašić Franjo, pravnik.
— Matasović Luka, pit. od upr.
— Modrince Lovrenac sluš. mudroljubja.
— Muršec Josip. svešt. i odgojitelj diece kod g. pl. Fridau-a.
— Ornik Jakob.
— Šibalić Stiepan, pit. od upr.
— Šojat Maksim, sluš. mudr.
— Tèrstenjak Davorin, bogoslovac.
— Walter Vatroslav, sluš. mudr.
— Živic J., pravnik.

U Celovcu.

G. **Korošeć Stiepan**, misnik u Celovcu.
— **Majer Matia.** kapelan u Žabnicah.
— **Mlinar Gjuro**, bogoslovac u Celovcu.
— **Oròžen Vatroslav**, bogoslovac u Celovcu.
— **Pečnik Josip**, » » »
— **Sommer Gregur**, priv. učitelj »»
— **Trabant Oto**, bogoslovac u Celovcu.
— **Traumann Rainer**, » » »
— **Ulaga Josip**, bogoslovac u Celovcu.
— **Urlaub Matia**, misnik u Celovcu.
— **Vožnjak Ivan**, bogoslovac u Celovcu.
— **Vučanjk Marko**, » » »
— **Žafran Josip**, » » »

Docnie poslani.

U Vinkovcih.

G. **Blaž Bolthauser**, prof. u c. k. Vink. gym.
— **Franjo Vanjček**, » » » »
— **Franjo Sebastianović**, kateketa u c. kr. Vink. gym.
— **Mihail Soljančević**, učitelj norm. učion. u Vink.
— **Mihail Piuković**, župnik u Gradištu.
— **Stanko Ovničević**, kapelan u Gradištu.
— P. O. **Ivo Vuičić**, župnik u Retkovcih.
— P. O. **Marian Rotter**, kapelan u Retkovcih.
— **Viekoslav Maričić**, administrator župe Županjske.
Prepošt. g. **Franjo Xav. Peterka**, naslovni kanonik i župnik u Bošnjacih.
G. **Marko Babić**, župnik u Niemcih.
— **Šima Gjokić**, župnik u Komletincih.

G. Adam Filipović, pl. od Heldenthala, župnik u Gorjanih.
— Lovro Oliva, župnik u Andrievcih.
— Mato Vojvodić, župnik u Jankovcih.
— Adam Bobić, kapelan u Jvankovu.

Pogrieške tiska molim izporaviti ovako:

Na str. 4. *miesto*: Mir u slàvi *štij*: Mir mu slavi
» » 5. u 2. redu ozdò *miesto*: ćù *štij*: čù
» » 11. u 3. strofi ozgó mora biti:
Ni je li ti mio, zemljače,
Sàrce kucat neće li ti?
Ili nećeš reći, brače:
» » 13. u 2. strofi *miesto*: nekeskoj *štij*: nebeskoj
» » 15. u 1. redu » prsetol » prestol
» » 21. u 2. » ozd. » Tvojih » tvo'ih
» » 26. *miesto* zadnjih dvieh redakah *štij*:
Neznam je l' se 'e sestričicam bajka
Ta dopala? — Vesela im majka.
» » 46. u 2. redu ozdò *miesto*: Od vas više
štij: Od nas više
» » 61. u 5. redu ozdó *miesto*: koje smo ljubili
štij: koji su nam mili
» » 61. u 5. redu *miesto*: kó sniegom
štij: ko se sniegom
» » 70. u 4. redu *miesto*: sugovorom
štij: s ugovorom
» » 77. u 1. redu *miesto*: besiodi *štij*: besiedi.

Österreichische Nationalbibliothek
+Z18560950X